

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

CUM DEO.
EXERCITATIO

Historico- Politico- Juridica,
Ex Enchirid. Pompon. in l. 2. ff.

5

De

ORIGINE JU.
RIS ET OMNIUM MAGI-
STRATUUM ET SUCCESSIONE
PRUDENTIUM DESCRIPTA,

&
*Pro Loco in Amplissimo collegio J.Ctorum
obtinendo proposita.*

a

CHRISTIANO TAUBMANO J.U.D.
& Profess. Publ.

Respondente

LAURENTIO CHRISTOPH. SOMNITZ,
Nob. Pomer.

*In Auditorio Collegii majoris boris antemeridianis
Ad diem Febr.*

WITTEBERGÆ,
Typis AMBROSII ROTHI, Acad. Typogr.
ANNO MD CXXXV.

FELICITER

Feliciter cum Deo (Quem primusque uocem proponit
Reipub proferet) & Autoritate S. R. N. I. S. SAX.
I. E. p. c. 15 Iuris Civilis Rom. interpretationem; necel-
larium existimari, prius cum Gajus & Pomponia ipsius ap-
grediens & progressum; Omniaq. Magistrorum, qui ro-
pulit, an sic impo vira lex sunt, & iura sustinent. Ac successum Pro-
dentes, penes quos interpretandi iuria potestas semper fuit,
demonstrare. Nam cogniti sonibus & iunctis, facilium & expe-
ditorum quinque agnoscimus ipsam rationem & viam artis potest con-
finem.

II. Præsentis cum secundum Ciceronem historia testis 2. de Orat.
temporum si, lux veritatis, rite memoria, magistra vice, & p. 109. &
auctoritas: & nescire quid ante tractatum sit, Interpretationem
aliam, quam semper puerum esse, non recipiat: ideo
ecccum & Ctorum exemplo, quorum actio nostra debet esse instru-
tio, corroboratus, judicantum; Eum qui feliciter in sacro san-
cto iure studio versari velit, ipsius nosse prius originem; l. i. ff.
de J. S. & publicusq; Juris Professorem ante omnia juris
notri demonstrare oportere incrementum, Coras blc. n. 2. Eber-
lin. de P. J. p. 4. Bach. ad 4. pars. ff. p. 81. contra Fabr.

III. Non quis velim verbosos commentarios facere, sed
quod in omnibus rebus animadverto: Id perfectum esse quod ex
omnibus suis partibus constat. Et certe quatuor rei portissima pars
principium est. Deinde si in foro causas dicentibus necesse (ut ita
dixerim) videatur esse, nulla præfatione facta, judici rem expo-
nere, quam id magis interpretationem Iuris prominentibus in-
conveniens erit, omisso initio & origine non repetita atque
iuxta meatus protinus materialm interpretationis tractare,
quamque illae præfationes, ni fallor, delibentius nos ad lectionem

Tac. I. Ann.
c. 36.

486.

Gajus 5. 1.
vers. non
quies

A. a. propo.

proposito materie perducant; de causa ibi venescimus eviden-
tiam gradatam intellectum.

P A R S I.

De origine & progressu Juris Romani.

i. Principia arbitrii.

IV. Et quidem initio Civitatis Rom: *populus* sine lege certa
sive jure certo primum agere instituit: omniaque manu Regia (id
est indefinitis sententiis & regum præceptiōibus) gubernari
bāntur s. i. b. c. Verisimile tamen est arbitria ejusmodi principium
juri æquitatiq; gentium ut plurimum fuisse accommodata. Eberlin. d. O. f. p. 12. Don. En. l. 2. c. 11. 8. Först. de jurisd. p. 6.

Cic. 2. off.

Hesiodos Ibeog.

V. Et originem Sceptri si repetimus: *Fraude Justitia caus-
sa* repeteremus olim bene memores reges constitutos. Hac una, re-
ges olim, sunt sine creati: Dicere *jus populus*, injusq; tollere facta e. o.
Nam cum premeretur in se multitudine ab iis, qui majores o-
pes habebant, ad unum aliquem confugiebat virtute præstan-
tem, qui defenderet ab *injuria* tenuiores, & summos cum in-
fimis pari jure æquaret; idq; si ab uno justo bonoque viro con-
sequerentur, erant contenti. Unde Justinus l. 1. *Principio rerum*,
inquit, *gentium nationumq; imperium penes Reges erat, quos ad-
fæstigium bujus maiestatis non ambitio popularis; sed spectata inter
bonos moderatio probebatur. Populus nullis legibus tenebatur, arbi-
tria principum pro legib[us] emane.*

VI. Nihil enim est, inquit Cicero, illi principi Deo, qui or-
dinem hunc mundum regit, quod quidem in terra sit, acce-
ptius, quam consilia, cœtusque hominum jure sociati, quæ Ci-
vitates appellantur. Cum quibus & ipsum *Jus* coepit. Unde
rectè Justin. in §. II. f. de R. D. & simul Civitates condi & magis tra-
niti creari & leges scribi coepunt. Règere namque & subjici
regi & gubernare, consentaneum esse apparet Naturæ seu divi-
no jure. Aliibus. l. c. 1. ad fin. Vsq; illisq; l. c. 1. n. 25. c. 21. n. 23 &c.
Idemque ut eleganter inquit Ariſt. l. pol. 3. inter homines Imper-
ium existere, quod in rebus non viventibus Harmonia. Quod
vel ex eo elucescit, quis hanc imperandi parenti; diversitatē,
omnibus in mundo partibus deprehendere licet, ut nec defuerit

In Occidentalie Indie apud seculo per figuris regionibus.

Deinde ad ann. 6. c. II. I. ut he. Dic. de Reg. Et. 6.

VII. *Quam autem Cœtus as bono principe metas regatur quid
soli scriptores? Illud probarunt Paul de Castro & Fulgencius. A-
lii, dicentes: Principem melius videre posse, quid pro tempore
necessario esset faciliandum ex diversitate negotiorum, quam scri-
psam legem, quæ semper firma maneret. Et Livius, melius esse
& equilibrii regi per regem, quam sola legis, concludit. Don. Et.
Ex. c. 7. f.*

IX. *Quam tamen gubernandi rationem periculosam esse
Romulus & sequentes Reges cum agnoscerent, Leges quasdam
ex virginis curiarum suffragio ad populum tulerunt. Quia Reipub.
cum per sententias patrum expedienda. (Quas sine ordine latas
Papyrius in unum composuit) hic: Eod, veriorem esse senten-
tiam probarunt, qui Legis Imperium, Regis imperio prevalere
statuerunt. Illud namque unum & idem in omnibus manere, hoc
veritas estibus obnoxium esse: Quod pertinet illud Aristotelis:
Ubi lex ingener, ibi Deus & ratio: sed ubi homo, ibi effectus & bel-
lus. Ita itemen Justini: Quia libido Regum pro legibus habebatur, l. 2. p. 14.
aliquacur Solen vir justitia insignis, qui velut novam uitatem le-
giis condidit. Pieruntque eam illud Historiei in summa fortu-
ne id agnum quod validiss; aut alterum Poetae observatur: Sce-
ptorum via toraperit, si pendere justa Incipit. Lips. pol. l. 2. 10. Lucan. l. 8.
Liberius, coll. pol. Ex. 12. q. 1. Cœfus l. 2. c. II. Eberlin. de O. I. p. 22.
Renech. de reg. sec. & eccl. 2. cb. 1. c. 1. Victor de exempt. concl. 6.*

X. *Melius mens Romula fuit, qui, etiam si manu re-
gia de arbitrio omnia ageret, leges tam non simpliciter pro-
mulgavit, sed rogarvit, si placarent legumq; intelligentes viros
prudentes, Patricios, qui Aristocratiam, & Reipub. patres, quo-
rum id est erant, representabant, delegit: nec curias, ita quas
populus vnde cum plebe distributus erat, & Democratiam exhibebat,
decrevit. Procursum aliquis upus videt, unus audiit; sed esse de-
bent multa Reges oculi, & multa manus. Lips. pol. l. 3. c. 2. Eberlin de
O. J. p. 14.*

X. *Praetertim autem in nostro imperio clementia famam capitan-
dum esse Romulum censuisse ex hoc abunde appetet, quod in in-*

1711. 1. 6

A 3 gressu

S. XI.
**2. Leges Re-
giz.**

Tac. 15. An.

Lukan. l. 8.

*Xenophon.
pad. ibid.*

gressu hujus optimam gubernandi rationem elegere, nimirum
Monarchiam aut non meram, cum ea in Tyrannidemplerum:
que degeneret, sed cum Aristocratiâ & Democratâ juncta, seu
mixtam, quam mixturam optimam conservandæ Reipub. ra-
tionem, Plato esse dicebat. Lind. tb. 82. Coras. hic p. 27. l. k.
Nam firmissimum id imperium, quo obedientes gaudent. Contra
autem. Invisi nemo imperia retinuit diu. Princeps igitur amore
apud populares metum apud hostes querat. Nec dominationem
& servos, sed rectorem & cives cogite. Clementiamq; & Iustitiam
caepesse. Lips. pol. l. 2. c. 11. Catalex. d. O. I. lib. 1. exc. 6. Pollute,
lib. 3. bist. for. Rom. c. 5.

Liu. l. 8.
Seneca.
Tee. 3. 4th.
C.
12. 4th.

XI. Sed eis sub Regibus multa populo permitta, Le-
ges condere, magistratum create &c. tamen ea Reges non
se abdicasse, sed cumulative concessisse voluerunt. Gen. de ju-
st. l. 3. c. 1. & alij. Cum princeps legibus se quibus solutus est,
suis se astringere possit. Sic quamvis summi Principes
(populari scil. imperio in unius potestatem iterum converso.) per se soli, nullis patribus adhibitis, leges condere potuerint;
antiquissimo tamen Imperii more Imp. leges generales vel ar-
dui quid constituere volentes, id non per se solos, sed cum con-
silio & auctoritate Senatus fecerunt. Sicuti hodiè Imperator
non modò abique præsentia & consilio, sed etiam absque con-
sensu statuum nullos Imperii recessus erigere; velalia ardita,
statumq; ipsum concernentia perficere valerunt. Et sicuti Justi-
nianus viros illustres senatoresque partem sui corporis agno-
vit, s. C. ad l. Iul. Mai. ita Cæsar procerum conventus, dum ait:
Haben uns mit den Reichsständen gleich als ein Christlich
corpus vereinigte vnd vertragene X. II. anno 1512. impr. pulchrè Thru-
anus in pref. lib. 2. bist. Quod tamen nullo modo, ut Bodinus
cavillatur, Majestatem Imp. minuir, sed rationi & aliarum gen-
tium moribus optimè congruit. Buxtorff in aur. bull. Dif. tb. 6.
& 7. Rey. de consil. tb. 10. Dom. En. l. 17. c. 7. q. Th. Michael. de
jurid. tb. III. Arnis de jur. maj. l. c. 5. n. 20. Sixtin. 1. de regal. c.
5. n. 121. Victor. de Exempt. imp. concl. 4. & 5. Aruin. de jurid. q. 1.

XII. Adjutoribus enim certe opus: & hoc regiae prudentie
caput censendum, adsumere. Prudentes. Neque ritio datum

Atlanti

Contra hanc sententiam, dicitur quod huiusmodi sapientia, non sapientia quod Pali-
mene et alii sacerdotum, sed sapientia, inquit Iohannes I. v. 14. ad Eusebium.
Contra hanc sententiam, dicitur quod non sicut sacerdos, sed sapientia, p. 107. dicitur
sapientia, cognitio, qui et facultas habeant exterius exponi-
tationem, ut res evidenter capiantur, cognitare velint et possint.
Nobis enim res ipsa, hinc imperio instrumentum quidam boni animi
Miseritatem habet, superbum est, quod regnante fide, sed capi-
tione et cogitatione secundum veritatem, non superbum. Nam
qui superbum scelerum operis gerit, superbus hic indicandus
est, non sapientia.

Plinjans.

Xemaphila

Lxx: 43

Editor.

Cic. R̄phil. 2.

16. 2: off

Sem. I. da

Clem.

三

Jus incertum.

*¶ P.M. Verè Superbus, atque ex hoc invisus. Invisa autem
dignitatem patimur, nemissi dix, vel unicum Tergum; Superbus suffi-
cere, quod plam : qui primores patrum segni causa tyrannice
inventi sunt, consilios malè querendi regni ab seipso, adversus
Romam pugnare capi; Neq; enim ad ius regni qui: quam praeferunt
victoriam, sed à morte aliquid quisit firmum? Malus ille diutus est;
et deo ad magister. Nulla vis imperij, sancta est, qua premeret metu
debet, quia invicta. Causa apud Poetam veterem: Quem me-
sparsus domine; quem quicq; odis; perisse expeti; scilicet per gra-
ciam ipsius domini, execrantur, infideli, opprimunt aut ejiciunt.
L. 1. l. 4. s. B. Claque de arcis. Rorung. l. 5. c. 3, Eberlin ih-
paz. 21. Heid. Pol. p. 972.*

X. V. Sic: *Exaltatio Regibus* (quia Seatus in Tyrannidem
desponsatus dicitur aut esse nequit) *lege Tribunitia* (à Bruto de-
abrogando Regum Imperio letho) omnes leges haec, regiae domi-
narii, ab ipso excolleverunt; (exceptis quibusdam ad rem Reipub-
licam pertinentebus. *Car. Sigan. f. i. de antiqu. jur. civ. Rom. c. 5.*) Ut quæ a-
liis contra verbis in tantâ multitudine non sufficiebant, siqui-
dem *leges magis statum*, quam privatos plerisque respicerent.
Leges autem et praesentem statum conformanda sunt. Quippe
alii *cooperatione regno*, alii *Aristocratiz*, alii *Democratiz*:
Imperio, capite pop. Rom. imperio magis jure & consuetudine ali. quam
per leges (quod id est proprie dignissimum (Bach. p. 81. & Eberl. p.
2. 1. 1. L. 2. plus minus intercessisse opinantur) *passim et H. S. 3.*
discutit in Rom. Eberl. p. 22. Tanta scil. rabies aristotelica, ubi sur-

*Sen. 1. de
Clem.* *prae modicis odiis erorunt. Adeo ut omnes Regis leges Legi
Tribunitik abrogata fuerint: Populus à Bruto jure jurando ad-
actus, neminem Romanos passuros regnare: Bona regia diripi-
da plebi data, ut contacta regia prædā spem in perpetuum cum
his pacis amitteret. Quibus artibus & plebi regnum invisum redi-
tum & Regum memoria perpetua oblivione sepulta fuic.
Nam odium subditorum in Regem ejusq; statum, malevolentia
est pertinax. Sic in Imperio omnia Wenceslai rescripta & pri-
vilegia antiquata. Mynsing. 2. de conf. 19. n. 5. Victor de exem-
pl. 15. Fuge hoc ergo, aut regnum te fugit, imò sapè Vita:
(Non tamen privatā ex petulantia, sed more majorum.) Quid-
ni enim faciant? Multa illi manus sunt, tibi una cervix. Ut, etsi
te citigas, stipes munias; fenes multorum odiis nullas opes posse
resistere: Tam multis enim periculis peteris, quæm multis ipse pe-
riculum es. Igitur: Qui vult amari, languida regnet manus: Tur-
turent. paral. Et hic. jurid. p. 244. Lips. ib. & Reußner. in symb. Imp.
p. 29. Clapmar. de arcan: Rerump. l. 2. c. 10. & 14. Lansius de Leg.
Regia. ib. 17. Victor de Exempt. concil. 14.*

*XV Post Reges itaque exactos, Pop. Rom. rediū ad ius in-
certum & consuetudinem, hoc est, ad arbitrium magistratus:
(quia Mutationes Rerumpub. plerunque novos progenerant
motus.) Quid cum Consules nempe duo, Tribuni & alii ma-
gistratus ambitione uti. & nimis potestate insolescere incipe-
tent. (Nam qui potest plus urget, sic pisces sapè minutos Magnus com-
est, ut aves enecat accipiter.) Et inde populus, tam varii domi-
natus pertulit, & quod sediciosos magistratus ferre non posset, aut
ne libidine illi suâ ac licentia pro lege in postulum iterentur;
placuit publicâ auctoritate Decem (tres Eberlin. p. 28) consti-
tuiri Viros, per quos peterentur leges à Græcis civitatibus, & ci-
vitatis fundaretur legibus: Nam in legibus salus civitatis sita. Et
iustitia & equitas sunt vincula civitatum. Ut corpora nostra sine
mente, sic civitas sine lege consistere nequit: Legum vero mi-
nistri Magistratus; interpres judices sunt. Quas scilicet le-
ges, in tabulas eboreas (Bach. hic p. 85. ancas Eberl. ib. p. 28. &
Coras. p. 36.) perscriptas pro Rostris composuerunt, ut possent aperi-
ti percipi. Nam solere leges & plebiscita, in æs inscribi, &
sit promulgari, indicat Tacitus: Afficiuntur, inquit, in ære publico
candie*

ib. II. An.

etiam ad portas sue clavis ferre. Ita merita sunt publica
tum et iurisdictio sed omnibus possint. Quod urbanè ser- Trin. art. 4.
gente plenaria in ullam trahit partem, quae legibus sicut inju- sc. 3. v. 32.
riae. Sic iuris, inquit, etiam ad parietem sive fere clavis ferre,
Plenariae mures ad portam suam fuerat aquilus. Don. En. l. 17. 7. l. Cap. l. 3.
Ob. 20. 7a. Scip. de juris. Jud. l. c. 1. n. 33. Bod. 3. de Rep. 5.

XVI. Reversus hisce ablegatis novus De CEMVIRALIS
MAGISTRATUS fuit constitutus; dumque, est eius in eo con-
tra formam: milites & corrigerent, si opus esset, & interpretare-
ntur. Non provocatio ab eis sicut à reliquo magistratus fieret.
ib. 5. 4. Nem ab omnibus magistratibus, immo ab ipsis etiam.
Cato. ad populum erat provocatio. Eamque provocationem
Cicero vocat civitatis pacronam & libertatis populi Rom. vindicta. l. 2. de orat.
ann. Unde Livius ex eo, quod provocatio sublata erat, colli- lib. 3.
gilibertatem sublatam. Quam extremam appellationem
etiam demum Repub. Augustus Iure tribunitiæ potestatis lib. 4. ann.
sibi reservavit, ut constat ex Tacito: *Iug. instane. bus*, inquit, ad
principem provocari. Hinc princeps dicitur summus Judex,
alia quam est, ad quem postremo appellatur. Plinius: *Adeo sum-*
missus quoque causa sua judicem facit, quemcumq; eligit, unde pro- lib. prof. ad
merita appellatur. Quo pertinet illud de Paulo: Hic homo ser- Vesp.
vici poterat nisi provocasset. Hodie tamen etiam in Imperio, Act. 26. 2. 3.
ne iurantur Pragmatici, ab omnibus ferè ordinibus ad Came-
sari provocatur; ut apud Gallos ad octo curias majores; apud
Hungaros ad quatuor Curias; apud Venetos ad quadraginta
Viges. Vid. Ramus hic & Clapmar. de Arcan. Rerum. lib. 1. c. 19.
Bellar. c. 5. p. 27. n. 5. Don. En. l. 28. c. 4. Tb. Mich. de juris. lib. 113. Paurm. de juris. l. 2. c. 8. n. 114.

XVII. Decemviri itaque prædicti cum summatam potesta-
tem haberent, perpetui non erant. Perpetuitas namque illa-
di imperiorum diuturnitas atque prorogatio, præcipue in
populari Repub. periculosa est. *Liberatiss. inquit Livius, magna*
ostendit est, si magna imperia diuturna esse non finias, & tempore
modico imponas, quibus iuri non potest. Cujus quidem occul- lib. 4.
ti legiustatis conservandi democratiæ, usus quoque est in-

Actio et ratia, in qua nemini diu summum Imperium, ac præstitionem bellicum destitandum est. Ideo nefas apud Romanos, Di-
ctaturam ultra sex menses retinere, responde Pompon: Imò caven-
dum est, ne quis eundem magistratum bis gerat. Nam omnino
maximum periculum est in populari & Optimatum statu;
ab iis, qui vel armis mobilitate novis Imperiis student; vel do-
minandi libidine ipsi imperium adfectant. Et alias natura
mortalius, non contentum esse presenti statu; Qui in libertate
vivunt, regnum exoptant, qui in regno libertatem. Multi
nullo contenti sunt Imperio; nullo Reipub. genere, qui vir-
dum hodie unum experti sunt, cras aliud affectant, quod po-
stridie identidem revertant; adeò ipsos quidem Iudaos non po-
tuit non pœnitere recuperatae libertatis. Contra quos pro
Reipub. statu stabiliendo varia reperienda sunt arcana conſilia,
de quibus Clapmar. de Arcan. Rer. imp. l. 2. c. 11. & 14.

XIX. Cum verò rumor percrebuisse duabus alijs tabulis
adjectis jus Romanum absolutum & plenum fore; ideoq; se-
quenti anno alias duas ad easdem tabulas adjectebunt, & ita ex
accidenti appellata sunt LEGES DUODECIM TABU-
LARUM. Quas Gellius ab solutâ brevitate fuisse scripebat te-
statur. Et Cicero: Bibliothecas, inquit, omnium philosophorum,
unus mihi videtur XII. tabb. libellus & autoritatis pondere
& utilitatis libertate superare. Livius appellat omnis publici pri-
vatig; juris fontem. Quarum ferendarum autorem fuisse
Decemviris Hermodorum quedam, ex Epheſo vitiorum omnium
qm̄ barathro obprobriatum Exulanum in Italia, quidam rete-
serunt; quem tanquam legum patriarcharum optimum & practi-
cum interpretari adhibuerunt, ejusque auxilio & ope leges 12.
tabb. excoluenterunt & illustrarunt. Eberl. ib. n. 11. Rittersb. p. 3. ad l. 12.

XIX. Ita archominiibus solet esse porrius in fortunis & miser-
ties, in quo unicum vitæ collocatum praesidium. Sic Nero Casar
ab Astrologis admonitus, fore aliquando, ut imperio exueret-
ur: vocem hanc sibi usurpare fertur: Artem quavis terra alit.
Nam ut Stoicis placet, Sapientia in se ipso circumferre bona sua. Sed
utrum ita peregrinantes inter Consiliarios adsciscendi? Dionis
Vox

Ex. 18.

I. 10. c. 1.
L. 1. de arce.
lib. 3.

Cic. 5. Juſc.
p. 613.

Imperio, ne patria estimari ac populoari debet.
Tuncrum in gente ad doctrinam, ad mores & religionem nostra-
dum pervenit. Sic Imperator Turcarum, quia incultis gentibus
imperat, nihil reverent peregrinos quovis, modò ad Mahomed
nam non licet posse, vel inter summos Bassas ac Vezieros suos
alligent. Quidam Magistratus, si domineatur genti adhuc incul-
te, ex gente cultiori, licet peregrina sit, sibi deligat Consilia-
tio, Meritoque decessu, Leges Gracias cum Romani
primo statim aspectu non satis perciperent, . Gracum istum
JCus Hermodorum advocarunt. Vid. *Lauerb. in pr. Cbris.*
*c. 6. Radic. l. 3. c. 1. Arnis. pol. c. 13. Antimach. l. 2. s. b. 2. Lips. pol. l.
3. c. 4. Rev. Symb. Imp. p. 19. Haider. pol. 252.*

XX. Quia vero Ieta principia ejus magistratus nimium
luxuriantes, eò cuncta lapsa res est. Nam Appius se contra ius fas-
que decemviticum creavit, & collegas IX. in suos mores forma-
tos adscivit, illisque fasces insigne Regium preferri jussit: &
tandem ob stuprum violentum virginis Virginis illatum impe-
rio cum suis abire jussus est; etiulug Regibus. & Decemviris sole
superbi. Et ibido finem ita optimoru sapientia animi Dominationis li-
cetia abripiatur in pejus. Et ex laudabili principio fisis inclinet!

XXI. Decemviris abdicationem L. XII. Tabularum mi-
ta obdrevigatorem & meritoriam esset obscuritas, idque non
enim culpa decemvirorum, quam inscitia non consequentium. Jus civile,
commentatio
atque *Casilius apud Gellium*: hinc factum, ut necessaria fuerit tunc.

Prudentiam Interpretatio in scribendo & commentando; &
fieri Disputatione in respondendo litigatoribus praesentibus, & re lib. 1. ad
secundo absentibus. Quia tamen illud neque est lex negue
possibile, neque Scrum, communis & generali nomine appellata
cum etiam estiale, ομορθία πολεμική per. *Hac Disp.* Et sic oppo-
nere juri scripto, apud Cicer. cum ait: *Tenenda est omnis anti-*
quae ex exemplorum ius. Et neg. legum autiuria civilis Scientia, ne-
glectanda. Vnde JCus hanc interpretationem ius commentarium,
quod a JCis inventum, ex cogitatum, aut introductum, appellat
Ius, sive per, videtur idem ius quoque intelligere Justin. in pr.
Ita ad quod per arrog. ubi aliquod ius esse dicit, quod consensu

confat, &c. communis prudentem interpretatione receptum.
et. Lind. tb. 100. & Ram. b. 6. p. 33.

XXII. Quia tamen legata interpretatio non cuivis promiscue, sed prudentibus tantum, id est, usu & experientia edocet & permittebatur: quijs ut Cic. loquitur: legum consuetudines ejus, qua privati in urbe utruncus & ad respondendum & ad agendum, & ad cavenendum prouti essent. Vnde nec publicas Professio-nes ulli nisi in ordinem rite advocates committendas esse recte. Icap. constituit in l. viii. C. de Profess. qui in urb. Conf. Hinc & qui leges sine privilegio profitentur, i.e. auri libris multantur, & insuper jubentur urbe expelli: & non nisi in urbibus Regiae jure Academiarum donatis leges proficeri licet. Conf. omnino regub. §. 7. de ras. & meeb. jur. doc.

XXIII. Prudenties vero describit hic Pomponius a fori disputatione, quo ipso innuit non sufficere Theoricam Legum scientiam, sed disceptationem fori, id est, praxim requiri. Unde *practica legum digestiva* dicitur, quia leges in Scholis didicuntur in succiso & sanguinem convertuntur. *Bareolinus* in l. *Emil. de minor.* Per exercitium namque omne artificium capit incrementum. Quo respiciens Demades interrogatus, quo preceptorum iuris decisionibus usus esset, respondit Tribunal. Lind. tb. 105. Cravet. vers. 153. *Parisib. litig.* l. 2. c. 5. n. 33.

XXIV. Deinde ex his legibus eodem tempore fere *Actiones* compofitae sunt, quibus inter se homines disceptarent, & solum quisque peteret, pr. l. de acz. & l. 13. ff. quod met. cauffa. Quarum ex-
quitas adeo naturalis est, ut apud omnes gentes fuerint receptae. Nam & apud Moysen agebant Israelites: & Aribenienses apud Areopagum: Et in sua Repub. Plaro constituit judicia privata & publica: Et ante XII. tab. apud Romulum agebant Romani: & constituit illis judices, rex Tullus Hostilius. Ex quo Ramo b. & Coras. p. 39. b. dubium nullum est; quin *actiones* sint ex jure gen-
erum. per text L 25. in fin. ff. rep. amor. qui sit: jure gentium res-
pondit. Cui tamen Secta Pomponij plane contraria b. sic, que com-
positas esse statuit ex XII. tabb. legibus, & eo ipso innuit eas
esse jure civili constitutas. Cui cum Lindemann. b. tb. 100.
subscribo. Vid. Forf. ad Inf. pars. ult. D. l. tb. x. a.

XXV. Quatu-

3. de orat.

2.33.

Q.

b. 12.

g. VI.

6. Legis-
tionea.

Ex. 18.

Ab. ab Alex.
gen. dier.

b. 3. c. 5.

k. 12. de II.

Habib. k. 1. t. 4.

XXV. Quoniam enim in omnibus Gentium iudicij officiis quaque recepta fuerint, tamen agendi ratio non eadem. sicut communis, & certas solennesque non habuerunt formulae. Hinc concordant, non invenimus aliorum biseuri posse, nisi qui juris Civilis capar se. Vnde deportatos personam in iudicio standivel per alios agendi non haberet verius est. c. Felicis 3. de pan. in d. l. 2. C. dabon. prescript. l. fin ff. de duab. reis. Quà ratione etiam hodie imperiali constitutione omnes obligationes paratae & acta proscriptorum irrita sunt. ord. Cam. p. 3. c. p. S. 2. Gal. de pte. publ. c. 12. arg. l. 5. q. 1. ff. de publ. iud.

XXVI. Cum vero actiones, earumque formulæ à tempore legum n. tabb. confusa esse ceperint; & ingenia cataphidocruem in ijs excoxitandis & detorquendis nimium lascivirent & fuseriarentur, consuetus visum (Quia non potest verò dici civilis, in quo non certo ordine iudicia sunt constituta) actiones, ne populo. *Platol. 6. de I. I. pars post. legi. actione* 5, id est, legirima actiones. Et iisdem pene tempore tria bacura mera sunt: Leges XII. tabb. exibit fluere capi juxta virile: ex iisdem legi actiones compositæ sunt. 5. c. hic: Quæ primis temporibus à Collegio Pontificum peti, postea vero à pretoribus prescriptis solita sunt l. 15. §. 28. ff. de domo inf. Et successu temporis observatio earum ad eadē fundas de religiosa fuit, ut ab ē per errorem aliōve modo diffe- l. 12. c. 3. in fin. domus evanesceret. Quare opus erat doctrinæ & usū, & inde hoc studium profici sectatores, dicebantur formularij, quæ sic appellat Quintilianus: & Cie. vocat actionum praecones & formularium cauiores. Ramus hic. Dom. En. l. 19. c. 1.

XXVII. Tres itaque fuerunt (LL. scil. Regis. abrogatis) ius in parte antiquo LL. XII. TABB. & JUS CIVILE; & LEGIS ACTIONES. id est, ius scriptum, interpretatio, & iure au- toritas prudentum, & Formule, bīc vers. Erit ita Legum inter- pretatio fūr penes prudentes 5. 4. sup b. & penes eos manus usq; ad Augustum: inod usque ad tempora Hadriani Imp. 5. ale. inf. l. 2. Sed ius formularum interpretandarum & prescriben- darum nonquam secretos iuri arcantum fuit principiū penes

1.2.c. 4. collegium Pontificum. *Omnium tamen, inquit texus, faciens & interpretandi scientia, & artes, apud collegium Pontificum erant: ex quibus (scilicet ex octo istis in collegio constitutis, ut notat Alex. ab Al.) constituebatur, quis quoquo anno praeficeretur pri- vatus (à quo auctor & diem quo agi liceret, & actionem impetrare cogebatur) & serè populus annis propè cœcum (Bach. p. 88. 147. Eberl p. 44. n. 15 146. cōputant) bac consuetudine usus est. Quo sensu ait Livius: Jus civile ipse penetralibus pontificum depositum. Et Val. Maximus: Jus civile, per multa secula inter sacra, ceremoniasque Deorum abditum, solisque pontificibus notum fuisse, afferit. Apud horum igitur collegium non litigiarum publicarum solummodo, rerumque gestarum monumeta fuerunt, annaliumque custodia; sed sacerorum etiam cura, & scientia interpretandi XII. tabb. actionesque & earum formandarum autoritas, unâ cum Fastis habebantur. Eberl c. 7 num. 13. Don. Eu. l. 23; c. 2. x.*

1.2.c. 5. 1.9.

2. dell.
ante fin.

XXVIII. Ita omni etate & apud omnes gentes maxima Sacerdotum fuit reverentia, ut non sacris peragendis tantum, sed & litibus decidendis, iure & regno praeficerente. Sic Rex Anius idemque Sacerdos. *Gregor. l. 2. bish. Rom. p. 191.* Et Persæ ex Magis Reges creabant. Apud Gallos Druides Sacerdotes ius dicebant. *Germani* Sacerdotes imperabant. Romani à tempore Nomi Pompili Sacerdotes & Pontifices magno in honore habuerunt; ab iis annorum, mensium, dierum tempora exquirerunt, eosque velut oracula consuluerunt. Unde Cicero effect sententiam Publij, quod nemo posset offere bonus Pontifex, nisi ius civile cognosset. Et Diogenes Pythagoricus tria in legitione Regis requirit: ut Belli Dux sit, ut Iudex, & Sacerdos; vel secundum alios: Imperare, iudicare & Deos colere. Sic Augustus Pontificatum Max. deinde Imperio junxit, idemque securi Princeps, maiestati sua & tutela. Be- quidni quo ad cursum & inspectionem? Sic Imp. Christiani fidei recepit Ecclesiastum cursum mandato, divisio sed se quoquo per- tinere & plurimum Ecclesias Christianas interesse; ut idonei, piis, ac boni Pontificatus praeficerentur, cognoverunt. Rem pub- eniam non esse in Ecclesia, sed Ecclesiam in repub. dicit Oprac. Milesius.

Ubiq;ius Magistri Parcham. Bindur. b. 14 l. Thol. l. 47 c. 19.
Lipz. edit. 1610 p. 77. Robert. l. 3. ven. 1500 c. 4. 11. Gec. l. Q. 30.
2000 p. 14. m. 33. Vetus de excep. cap. l. C. 34. Actis. de jure
magistr. l. 15. c. 3. Claudio. Syllog. rer. quotid. ab. 5. In Coler. de jure
imperij Germ. p. 247. Eb. à Weibe de regis subfid. c. 1. n. 19. M. Ste-
phani de juri d. b. 3. part. 1. c. 1. n. 7. C. c. Heider. pol. p. 440. E-
tiam hic. p. 449. Gerhard. Lex. Theolog. tom. 6. p. 810. C. 832. Ergo
et Ecclesiæ cooperatoris potestas Imp. tribuenda? Ita aliter.
Cic. Catilina de Poce Rel. p. 259.

XXIX. Postea cum Appius Claudius proposuisset, et ad for-
mam redigisset has actiones, Gn. Flavius scriba eius subregum li-
brum populo tradidit, Et adeo gratum fuit id munus populi, ut tri-
bunum plebis fecerit, Et Senator et adiutor curiulus: hic tiber ap-
pellatus, filii civile, Flavianus. Sed an Flavius fortis ob-
iectio riguit posuit, dubito? cum non lucrificandi, sed Reipub-
licae serviendi animo secreta haec pandenter. Semper enim offi-
cio fungitur utilitati botinum confulens et societatis: Et compa-
ctio utilitatis derelictio conseruans est, non solum ratione. Nam
parvissime debemus; et quoniam in orbe aliquo Reipubl. qua cum iam
non faciat, nam deligere parvum debemus, et quam nos illius utilitas
fuerit, concuerterit. Quoniam igit; septima lex esse debet.

XXX. Ex quo quoque contra istam Accursumus glossa sen-
tentiad: ex facto Flavij hoc axioma deducentis, ratiocinatio-
nem: Ex dolo premium non inquam dari. Minime! Nam ob fa-
ctum suum nec dignus, nec siquum est quenquam premium
disequitans meliorem suam condicione facere. l. 10. 5. ff. so-
let. maxime. Et l. 12. 5. 1. de furti. Rentcas. de priv. paupert. q.
4. n. 3. Et quod premium quibusdam preditores affectos legi-
mus; non hercul' si dolo factum est, quod illo bonorum digni haberen-
tur; sed ne aliorum sollicitarement' animi. Et Augustus suo illo
dilectoris predicationem amares, predatores edisse, significare vo-
luit; his, qui predicatione prouerunt, nihil debere gratiae: licet
enim officium quo d' predante pro tempore gratum est; ipsi ta-
men habentur proximales de foedifragis. At quidem hodie n'li-
mit res copia: Constatart sibi amicos bonum et ad usus suos sua-
cionis.

S. VII.

Q.

Cic. 3. off.

Q.

Curt. I. 5.

Cic. 2. off.

L.
Sallust. Ing.

Prov. 3. 32.

Prov. 17.
August.
Ep. 3.

bonibus & dignitatibus & donis adjungere. Sed **A. L. KUBANDA**
PRAUDENTIA ISTA Machiavell. & fraudes Regni gratia suscep-
ptæ, quæ tamen consuetudine jam promibilo habentur? Si con-
sidero rectam illam divinamque legem; hæc & valde ludor.
Abnuere illa nobis videtur. & à simplicissimo ac purissimo Deo
hoc effatum manavit. **Abominatio Domini est omnis illusio,**
Quid obtendis tu politice? Publicum bonum? sed enim vir lan-
ctus occurrit: & **Mentiri**, inquit, non licet nec pro Dei laude. Tu
pro humana aliqua recula aut gloriæ vis? **Vide video** (ut invertam
tibi dictum verum) ne dum terram defendis calum amicias. Valeant
potius, quibus pactum, non est pactum, sed non pactum pactum.
Manear tua versutia Pœnisi, calliditas Græcis, antiquis Roma-
nis virtus, ac nostris Germanis suis Candor cum fide, que
adhuc ipsi restant, intemerata. **J. Ctes de iure princ. concl. 84.**
Lips. pol. l. 4.c. 13. & 14. Schönborn. pol. l. 7.c. 17. Goraf. p. 42.
b. Jul. Wilb. Bincgref. in apoph. germ. p. 52.

XXXI. Quanquam autem **Flavius** ille arcana Pontifi-
cum artem, eorumque in jure civili custodiendo soleriam, atq;
ad eò versutiam mirabilem, quæ ceteris egregiè imponetbant,
novo calliditatis commento supplantarit, & deluserit: Neque
enim volebant Pontifices, ut **Cicer. i. de orat. scribit**, obtinen-
da ac semper augendæ potentia suæ causâ artem suam divul-
gari: non tamen videntur defuisse sibi pontificij Jurisconsulti,
(quippe ex quorum numero probabile est, præstontissimos &
optimos solitos allegi in numerum & collegium Pontificum)
sed subinde excogitasse alia, quibus suam apud populum autorita-
tem suerentur, & ut opera ipsorum cives indigerent necessaria,
efficerent. Eoq;ne fortassis non absurdè referri possit, quod
mox in nostro S. 7. legitur: **Augescentे civitate, quia deerant qua-**
dam genera agendi, non post multum temporis spatiū Sextus Flavius
alias actiones composuit & librum populo dedit, qui appellatur
JUS AELIANUM. Näm quamvis populo librum dedisse
Ælium referat hic Pomponius; attamen hoc egisse J. Ctei iterum
videtur, ut populus intelligeret, non omnia se à Flavio acci-
pisse, sed adhuc quedam superfluisse. Et hoc pertinet, quod
Cicer.

Secundum. Mox et latet. Imponit autem jacque, ut cito exponit, est
admodum difficultate, quia non solum invenimus, sed etiam invenimus, quod
est invenimus. Quod si invenimus, non potest esse, quod non invenimus. Deinde
admodum difficultate, quia non solum invenimus, sed etiam invenimus, quod
est invenimus. Itaque hoc tantum commiscidi
possunt, quod in administratione & honore clientis & actio-
nibus, rursum certos quoque numero composuerint, quibus ex-
tenditur quae civitatis agendum est; & haec, si rursum forte
admodum difficultate, invenimus, populo possem, flotha prescribi & expri-
munt deinceps, ut haec hi porto necessarium haberent super ea re-
paratio obstat & consulete jurispesticos. Rer. bkr. p. 150. Bsch.
act. part. p. 37. Edel. p. 45. Cor. n. p. 42. b.

XXXVII. Tunc igitur speciosa fallaci, libri tempore orationibus
et de amiopterum fascinatio populus, operis domesticis sui
laborumque ostentando cum causa octopatul, facile in Cis su-
periorum. Sunt enim populo copiam sibi dari Reipub. a qua
ceteris abstinet propter negotia privata, quorum homines ma-
gistrorum agant, quibus publicorum; quod ait Tacitus, magnitudine
et numeris virium exercitum esse populum; et huius priva-
tum, quod est virile acerum publicum. Tali itaque sunt incan-
diti et ostendit populus, ut pater se habere id, quod non ha-
bit, et inde invito aliquid impudenter periculosem est. Clapmar. de
struens tempub. 2. c. 2. 1. 5.

1. Inf.

S. VIII.
6. Plebiscit.

TERCIA. Quod experta est Respub. Romana, in qua ob usus-
potestim, patribus etiam potestiam dominum suum apicem
etiam in exercitu et armis exercitare posse, p[ro]p[ter] plebs, in discordiam cum patri-
bus, per eumque tertius vicibus recedit, ibique jura constituit,
quae plebs sive vocantur. Primo in montem Sacrum propter né-
cessitas in oribus ob eius alienora. Secundas in Aventinum pro-
pter exercitum virorum pyramidem & crudelitatem, ubi Horatius
in exercitu regum vii tribuens, lata fuit vox huius dubie po-
tenti, exhortatione patriciorum non amplius obtinebat. Tertias
in Janiculum propter res alienas, quae tertha successione cum
placide vocante esse ad Mortem Dicatore, quia nullus afor-
davit agmina, ut ne placuisse, pro legibus placuisse & tunc obser-
vare.

L 15. c. 20. **E S E H O R T E N S I A;** cum plebiscita initio non
mnes cives Romanos, sed solos plebeios renabant. Et ita fa-
ciamus, ut inter plebiscita & legem species consciendi interessant;
potest autem eadem esse §. 5. bie. id est, respectu quidem causis et-
ficiens differentia esset, effectus vero respectu minimè. Nam
plebiscita & leges sibi per rogationem, ut ait Gellius, hoc tra-
men discrimine; quod plebiscita condebantur sine patrum au-
toritate & rogante Tribuno plebis. inf. §. 13: At vero leges à toto
populo, hoc est, ab omnibus ordinibus & rogante Consule.
Jude **S. 4. g. de f. nat. I.** Cf. civ. Item plebiscita serebantur comitiis
tributis, ut ait Festus, sed leges serebantur plerumque comitiis
centuriatis, ut probat Giurinus lib. 1. de comit. c. 2. Bach. ad pars.
2. ff. p. 36. Clapm. de arcav. Rerum. l. 3. c. 24. Eberlin. p. 52. Cf. 57.
Rayard. 3. Conject. 3. Cf. ad. II. 12 tabb. c. 1. Con. n. 1 commiss. Gentil.
3. b. 8. t. Mercr. 2. opin. 15. Pith. 2. subsec. 7. Don. En. l. 1. c. 8. D.

XXXIV. Ita verum quod ait Livius: *in populari statu cōim-
pendi laboreis atque periculum, unde emolummentum atq; bonos
seretur.* Quare permagni duixerunt populares leges, popula-
rem educationem, liberas accusationes, quæ velut arma fue-
runt plebis Rom. adverso Patricios: Magistratus plebeios eosq;
Sacerdos sanctos, qui & populares erant, & praesentem statum a-
mabant; quales fuerunt TRIBUNI PLEBIS: quibus li-
cuit scitis intercedere, imò postea & in curia subsellia habere.
Quod facit illud apud Livium: *Aur plebs non est habenda, aut ba-
bendi sunt Tribuni plebis.* Propterea Imperatores occupato Im-
perio, momento tribunitiam potestatem usurparunt, quod e-
rat, ut scribit Tacit. *Summis sagittis vocabulum.* Clapm. ib. l. 3. c.
23. Cf. Bach. ib. p. 57.

XXXV. Ut autem ad sua principia Respub. Rom. tacite l-
teratur resolvetur; cum apud Senatum vel ab ipso penè civita-
tis initio totius reipub. cura fuerit, obliquis artibus & lento nisi
a Reipub. administratione plebs arcenda atque deterrenda
fuit. Primo enim non simpliciter viam. Plebi occlu-
dendam ad dignitates, quin potius admittendam
esse duxerunt. Quia maximum periculum est ab ipso, quæ si
ab

**7. Senatus-
consulta.**

*Cbrys. in
Maccb.
Hom. I.*

am formam Respubl. mutatur. Nam ut essit Poëta: Si paulus
summo discessit, vergit ad imum. Et minutulas istas mutationes
sq;ahere paulatim ruinam statu speciatim notat Eber. & Weiba
Diss. de regn. elect. & succ. Romani certe, nimirū undique libertatem
minimis quoque rebus muniendo, modum excesserunt, -
teste Livio lib. 2. Adeo que avidè, ruendo ad libertatem in servitiam
delapsi sunt. Solent enim ut plurimum, inquit Machianelli
lib. 5. bīf. Florent. in pr. Regiones mutationibus suis à bene consti-
tutis rationibus ad corruptas, à corruptis vicissim ad bene con-
stitutas migrare. Henr. Zöllner conclus. 3. de Regio Rom. elett. p. 126.

§. X.
3. Magistra-
tus edicta.

XXXVII. Eodem quoque tempore & Magistratus jura redde-
bant, & uscirent cives, quod jus de qua, re quib; dicturus esset, se-
primumirent: Quia subditi non precipitandi, sed huiusmodi con-
nendi. Coraf. bīf. E D I C T A proponebant, qua edicta pratorum:
Jus honorarium constituerent. Honorarium diceret, quod ab hon-
ore praeatoris venerat. § 10. bīf. Ideò autem hoaiu-loco Pomponius
in primis ad officium Prætoris respicit. Quoniam apud Præto-
rem penè tota erat dicendi juris potestas: ut proinde non sic
absurdum, omnia edicta Magistratum, quæ jus faciebant, & se-
cundum quæ jus dicebatur, referre ad jus prætorium: cum
præsertim appellatio Prætoris in se latius patet, ut & alios Magis-
tratus, Aediles, Curules, Censores, imò & Consules quoq; qui ini-
cipio jus dicebant, nomine hoc complectatur. Prætores enim qui
enque magistratus dicti sunt, qui scilicet Jure & exercitu
præxirent. Vel quod ceteris omnibus præxirent, ac preponer-
tentur. Ratio autem, cur hoc jus dicator, honorarium, traditur,
in S. 9. 3. de jur. nat. Nov. 14. pr. Quod ij huic juri auxilitatem
dederint, qui honores, hoc est, magistratus gererent. Paulus
alicer. Papin. in l. 7. ff. de 3. & 3. ad honorem prætorum ita appellatum scribit, & Pompon. bīf. ideò dictum, quia ab honore præ-
toris venerat; quamquam & ista secundum prius illud expli-
eari possint. Est itaque Speciei vocabulū generis loco positum.

Eberl. p. 86. & Bach. p. 58. Coraf. p. 57. num. 4

Bitterb. &
DD. ad 5.
3. J. de Far-
net. & civi-

XXXVIII. Quod autem Prætorum officium Pomponius
codē cū Senatoribus tempore cepisse afferit, largimodointel-
ligendum.

X. 2. 2. Hoc enim Novum Respub. quodammodo S. XI.
expedit ex Monarchiam sub Regibus expedita est Democrati & Principi-
at. & Liberalitas. Sed Novum scilicet ad P. Auctor & Juris placit
expeditum via transfiguratio rebus dictioribus videbita.
aut per partes, secundantas mutationes vel perfectiones inter
divisus principes, qui bella civilia commoverunt) evenit, ut
in eis est. *REIPUB. PER UNUM CONSULI*, (hoc
est suorum est, ut Principibus Respub. invadenda locus datus
sit. *Sed etiam l. 21. isti variar. c. 24.*) Nam Senator non perinde ex
unius potestia prologerere poterat. Igmar constituta principi-
a, non obsequi, ut quoniam conficiisset, raram esset. Si illi. b. 1c. Vera
oppositionis mutationis causa a Pompeio non modò assigna-
tur, sed etiam schismatice administrandi provincias, sed & mutua dis-
cordia, & anima populari, fuerunt, quorum perturbavit, ubi quām-
mulus magis insidie erant. Cavendis enim in primis in ipsorum
fusca, & bella fuisse seditiones, & per partes secessiones, que
commodi non ppterant, nisi Imperium unum devoluto: quod
Tiberius de Augusto refert, cum Romab. discordijs civilibus ses-
surum principi sub imperium accepisse. Ita enim in unum
omnium potestare conferri pacis interclusse idem i. ann. scribit.
LXX. Medicina prius quam malitia est: Rex unicus ipso. Quare
potest quidem Gallicos: hujuscemodi bella civilia ex
Imperio, n. fallor, appellat Dolores, sive ut Graci vocant
eum. Respub. parturientis magnum aliquod regnum. *Lind. hic*
refutat C. Clap. ib. l. 2. c. 14. Quo tamen ipso Monarchicum
fuerit, sive unius Imperium utroque Respub. tempore omni-

bus potiorum & potestiorum & durabiliorum esse' extendere
runt. Lips. pol. l. 2. c. 2. Rapp. ad Ram. p. 157. Clapm. p. 63. Hei-
der. polit. p. 817. Bodin. l. 6. de Repub. c. 2.

*Sen. conf.
ad Helv.
3. Ann.*

XL. Ex quibus tamen omnibus, qui in Regno aut Repub.
notandum, nibil in hoc mundo esse stabile. Nos. 7. Ferri & volvi
omnia sursum, deorsum, & nullius rei eodem semper loco stare for-
tunam. Atque ut Tacit. alt. rebus cunctis snest quidam velut orbis,
ut quemadmodum temporum vices, ita & morum vertantur. itaq; &
Repub publicarum, quidni & legum? Ita in civitate Rom. aue-
jure, id est, lege constituer, aut est proprium jus civile, quod sine
scripto in sola prudenter response constituit: aut sunt Legio actio-
nes, que formam agendi continent: aut Plebiscitura, quod sine au-
toritate Patrum est constitutum: aut est Magistratum Edictum,
unde jus honorarium nascitur: aut SCium, quod solum senatu con-
stituente inducitur sine lege (hoc est, sine rogatione ut Accurs.
vel sine plebe, ut Goethofe. & an non hec indagationis fomes?)
Aut est Principali constitutio, id est, ut quod ipse Princeps constituite
pro lege servetur, Rittersh. ad Novell. p. 25. Lips. pol. l. 1. c. 4. & in
not. p. 14. Hevr. Zöllner. de Regie Rom. Et. concl. 4. Sed AN ISTA
Q.

O.M.N.I.A VAGIS STELLIS, aut principiis & nexibus naturali-
vit causarum, aut numeris Platonicis vel locorum sitibus ad-
scribenda? Delirant! Nos à causa principe id petimus: id est,
Deo, ex quo subsensa sunt omnia, à quo sunt omnes causa causa-
rum. Ita, ut cum Coras. b. c. p. 55. ad textum Pomponij re-
vertar: in Principem Imperij jus transferendi non tanta mihi
videtur fuisse necessaria, nisi quod Deus Q. M. ineffabili suâ pro-
videntia sic voluit, ut Quarta. constaret Monarchia: qua
mansit manusbitq; propitiatio Deo, quādū hic Orbis. Pelcrē
Tertull. ad Scapul. Chrysost. ait, sat uir uite rotum imp-
erium Rom. quoniam scilicet habet, tam diu-
erum habet.

P A R S

origins.

XVI. Post originem iuris & praecepsam cognitionem consequens
magistratus nominatus est origine
iuris suum. Quia ut exposuit per eos qui iuri dictu[m] presunt,
magistratus iuris executio, accipitor. Præceptum si secundum
legem iuris iudicatur, ac non preceps aut p[re]ceptibus. Parum est enim,
ut iuris iudicari esse, nisi sine qua iure regere possint. Sic Cicer[us]. Ma-
gistratus opus esse dixit, quod sine illorum prudentia ac dili-
gencia civitas sicut nos possit. Nam magistratus est custos le-
gis, ius animata lex. Qui exequendo robur & effectum
iuris ostendunt. Iserne ad cons. Sicil. p. 154. col. 1. 1. 7. Sed quia
magistratus effectuum eius, cui quod opus sit, ipsi veniat in men-
tis proxime accedere illum, qui alesius bene inventio obtemperet:
Nam hoc deinde, de actionum successione dicamus: quod constare
solet, quod si aliquis juris peritus, per quem possit quotidie la-
mentum product. ib. vers. post Juris etiam cognitione in effectuore,
magistratus & ad vocem requiriatur. I. n. C. de adv. div. jud.
non possint difficiles ne des resolvere, obscuritates illustrare, &
proposito casibus quotidie emergentibus rite & recte applicare.
Eberle. v. 05. S. Gen. de iuris. l. 2. c. 5.

1. Dicitur ad Magistratus attinet, (Romaniam enim
Res publica omnes fortissimae gubernationum expertam esse Histoi-
rie evincit) initio civitatis hujus confit, R E G E S, omnem pos-
tulatim habuisse §. 14. b. Nam Dion. Halicarn. refert: Romu-
lus condidit urbe; tres proposuisse populo Romano Rerum
publ. fortissim; Regiam scilicet, item Paucorum, & Popularem
victuibus elecentem; et que optionem reliquisse, quam velint eli-
geantur. Populus vero Rom. ita respondit: Nobis nova (refe-
runtur ad Regia publ.) postulamus, quae sunt regiae & quibus Ro-
manis dignitas arabitur. Postea dicitur: Rom. l. l. c. 3. reipub. for-
tissima postulat, sed quatuor maiores negoti optimam iudicarunt,

S. X+II.

3. de L.

Cic. pro
Cluent.

§. XIV.

1. Reges.

lib.z. autig.

cum ab illis acceptam non magabimus: nec discedamus à pristinorum sententiis, à quibus magna cum prudentia eam constituentem fuisse credimus, sed in hac fortunā acquisescimus. Neg, enim iure de eā conqueri possumus, que nobis sub regibus tanta, qua maxima inter homines habentur, libertatem & imperium in alios dedit: Hoc igitur est de forma Reipub. nostra sententia. Eberlin. c. 13. p. 100: Co-
ras. p. 58. Tholos. Synt. lib. 6. c. 7. & l. 47. c. 10. n. 14. Forst. de
jurisdict. c. 2. p. 36.

XLIII. Bonum & Regis & Populi Factum! REGIS dum
scivit, non solum Novum imperium inchoartibus utilem esse cle-
Tacit. c. hist. mentiam tam: Sed etiam istam esse rationem infatuandi ple-
bem, quoties iij, quibus imperia & dignitates demandantur, ita
se fingunt atque componunt, ut videantur inviti illud agere,
quod agunt. Ex quo duplarem cepit usum. Nam hāc inten-
tā quæstione cūm aliorum sententias elicuit, quod de Tiberio
refert Tacitus, eum ad introspectandum procerum volentes indu-
xisse dubitationem: cum Plebem magis magisq; accendit ad rem,
quam intenderat, efficiendam. Quam artem egregiè calluit
Augustus, de quo Tacit. Ex specie reconsanti flagrantissimè cupivis-
se. Et de Tiberio Sueton: Tandem, inquit, quasi coactus & qua-
rensis miseram & onerosam sibi iungendi servitutem, recepit Imperi-
um. Expedit enim aliquando prudentiam politicam astu, hoc
est, solertia licita & honesta temperare, simulando, dissimulan-
do. Regnare namque nescit, qui dissimulare non novit. Fer-
mantanda ap̄ serpantino, candida sive columbina simplicitas.
Prudentis enim regis est aliquando pro re natā simulare. Rein-
cking. l. 2. cl. 1. c. 4. num. 5. Iulus de jure princip. sb. 81. b. P O-
P U L I ideo, quod veteris Reipub. forma fuerit tenacissimus,
quippe qua ip̄s & libertatem & imperium dederat. Nam licet Re-
gis potestas Romulo esset tributa, tamen Patres tanquam Consi-
llarios sibi adscivit: TRIBUNUM CELERUM, qui Equi q̄bus
(300 illis juvenib⁹ ad maiestatē & custodiā Regii corporis, for-
tē à celeritate officij, quod Regi subinde præstō essent, Celerib. offi-
cij) præceret, & volunti secundum locum à Regibus obriuebat,
(quo in numero fuit Janus Brutus, qui auctor fuit reges ejici, n.d.;)
imodex quorundam sententiā & Quæstores constituit s. 15. b. c. & pr.
inf.

magis in rebus publicis, non in rebus privatis: magis
in rebus publicis, de debilitate rebus rite, decernere.
J. St. Arm. pol. I. 2. c. 6. n. 62.

XIV. Sed sit in malo virtus, an fatuus humani generis, ut intia-
m & ingratis autem principum fidei meliores sunt, sed finis inclinat. *Tac. 13. ann.*
Nam peccare paullatim indulgentia fortuna & pravis magistris
afficitur. Sive etiam Regniphilus natura hoc fert, ut di-
versitate in superbiam inducat. At male & Imperium enim ijs ar-
bitrii & arbitrii revinetur; quibus intius partum est. Quare cum
Taequitas Superbus veteres leges sustulit, novas finxit: ob-
sunt dicensque pro libidine motavit. Fortuna quoque ejus cum
meritis cumulta sapit. Et tulus, ut Livius inquit, Romana regia
recessis tragicis exemplum, ut tredio regum maturior veniret R-
eversus intitulique regnum esset, quod scelere partum foret.
*Livy. 2. 1. 10. 1. 5. & I. 4. 6. 12. Dn. Biringger in notis ad eum non
convenit. Victor. de extemp. imp. concil. 20. Grotius de antiqu. reip.
Balz. 5. 3. Ambras. Lys. in Tacit. I. 20. c. 7. Forst. hist. Rom. I. 1. c. 12.*

XV. Exactis deinde Regibus populus varijs muta-
tionib[us] temp[or]ibus fluctuavit. Et primò noluerunt sen-
tientiam huius iterum rerum omnium Domum facere, sed
M. Cato. T. Lacedemoniorum exemplo, regum per se unius
principatum, ut pudore inter se & vivendi libidine terrue-
reantur, & iegulò virtutis gloriam appeterent: ac utroque eas-
dem imperiis sibi habente, si unus malus esse maluisset, alter su-
milius habens potestatem, posset eum coercere. **CONSULES**
duo constituti sunt. **Duo:** p[ri]meros quos summum jus, usq[ue] eff[er]et, leges
tributarum est. *S. 10. 16. Nam, ut ait Aristoteles, si justum fuit, unida-*
fent Imperium, quia ceteris nichil esset, utique duo virti sapientiae
et probi, meliores erunt uno. Nec in alio pene diversa à
Regis sunt potestas Consulium, quam quod annua & cum alio
communicata; potestas autem in plures divisa, sit infirmior, de-
miseratius se gerit; qui post annum se privatum obnoxium
renuntiatis rationibus intelligit. *Dicitur ab eo, quod plurimum*
Regis, evanescat. Hinc illud Varro: Quis recte consulat,
consulit sicut. *Quis idem, ne per omnia regium potestatem sibi*

g. XV.
I. 2. Inst.
I. 12. Ann.

Sallust. Cat.

g. XVI.
2. Consules.

I. 3. pol. 6. 10.

Liv. 12. impr.
Cic. 3. de ll.

vindicarent; lega lata factum est, ut ab eis provocatio efficeretur, ne vero possente in capite civis Romanus anima aduersere injussu populi: salutem reliquum esset illis, ut coercere possente, ut in vincula publica duci posset.

pro C. Babir berens. Quamobrem, inquit Cicero, boni consilis est, ferre opem in pr.

patrie, succorrere saluti, fortunisque communibus, suam salutem civium salutis posterioriorem ducere. Vid. Forst. b. Rom. l. 1. c. 13. & Rom. bie p. 167. Bach. ib. p. 92. & Lindem. tb. 140. Coras. p. 59. Eberl. p. 109. Sc. Gentil. de iuris. l. 3. c. 1. Westemb. & Dd. inf. de off. consul. Dom. En. l. 2. c. 15. c. 5. c. 26. c. Steph. de iuris. l. 1. c. 24. n. 25. Vult. J. R. l. 1. c. 13.

S. XVII. Post deinde cum CENSUS jam majoris tempore, quo desitus erat censeri populus ob via bella civilesque dissensiones; agendus esset. & Consules non sufficerent, tuic quoque officio CENSORES conficieuntur. §. 17. bie. Res saluberrima! ut inde posset estimari, quantum hominum ad militiam & quantum pecunia ad Reipub. usum, idque non vicitum ut ante, sed pro habitu pecuniarum, posset in commune redigi: ne se gravioribus, quam ferre possit, bellis impliceret. Ita enim comparatum est, ut defacultatibus suis amplius quam in ijs est, ferre homines. §. 3. J. Qui & ex quib. c. maiorum. Earumque fiducia majora viribus sepe aggrediuntur. Nam alere exercitum, inquit Melanchl. Dom. 9. Triu. p. 481. non est privatarum facultatum πόλεμον & μέτρα σολεται. Bellum non sustinetur certa mensura facultatum privatarum. Es gehörte immensum quiddam darzu. Bellum ist ein Bodenlosding. Es hat den grossen Principibus Romanis oft drangemangelt. Quis est jam omnium regum qui possit diu alere exercitum? Ut itaque circa tributa aequalitatis commoda haberi possit ratio, CENSUS res saluberrima magno imperio, instituendus est: curandumque ut omnia patrimonij, dignitatis, etatis; artuum, officiorumque discrimina in tabulas referantur; quemadmodum Servius Tullius ordinasse accepimus. Sis in dites a pauperibus inclinari poterunt onera. Nihil enim iniquius aequalitate illa cum non excessu tributa, sed capitibus indicantur. Integerius Dn. Masib. Bernegger Amicus pareatus in istar honos randus

Brix. 42.

Mor. 1. 6. 3.

Lip. 1. 43.

randus in not. ad Sueton Aug. 25. 3. h. & in diff. de officio fabri. ad.
principem th. 51. Plura de Cenorum officio & modo, & principiis
de disciplina publica tanquam firmissima. Repub. column
vid. apud Gödd. adl. HI. de P. S. Schönborn. pol. L. 4. c. 26. Cf. L. 7.
c. 6. Lindem. ib. 142. Cf. Rom. p. 168. Coras. p. 64. Eberl. p. 127.
Rosin. Antiq. I. 6. c. 8. Bon. En. I. 6. c. 7. f. Cf. L. 17. c. 24. f.

XLVIII. Populo deinde culto, cum rebus eridentur BELLAT,
& quadam acione & finitate inferrenerit, quae cum reliquis scri-
tores esse soleant, metu quoque de somma rerum communique
libertate incurvant; re exigente, placitis majoris potestatis magi-
stratum confidunt; ad quem tropodiis in rebus, tanquam ad sacram
unctorum, consilij auxiliisque gratia, con fugere laborans
Repub. posset; Haec DICTATORES prodigiis sive §. 18. Ica
appellari, vel quis omnes dictis eorum patere opertebat: vel
quia non ut alij magistratus à populo committi in dictis legebantur,
sed ab uno, veluti Consule, dicebantur. A quibus nec prepon-
candi ius fuerit. Cujos, ut Livius I. 8. inquit, edictum pro nomine
semper observatum, & quibus etiam capite animadverso data
est ib. §. 18. Alij id à Gracis acceptum consenserunt, apud quos civi-
tates & populi sibi liberi ob inguentia perirent, quasi rectius Hob. I. 3. in
ab uno averti posse credobantur, uni summanam quidem sed tem-
poralem, nec sub regis sed alio titulo, potestatem dabantur:
quales fuerunt Asymmetæ, Hermoxæ, ap. 70. Unde dictator
magister populi, id est moderator. Den. En. L. 17. c. 7. m. Cf.
Cicer. or. sub. sent. 3. c. 61. Bod. 3. de Rep. 3. num. 273. Coras. p.
70. Eberl. p. 145. Major. diff. de Iurifd. proum. q.

S. XVIII.

4. Dictato-
res.

XLIX. Ceterum illud salutantes in libertate Repub. quod
Hunc magistratum, quoniam summanam potestatem habebat, non... Dion. I. 36.
erat fas ultra sextum mensuram retinere §. 18: ib. ne quis fructus dia-
turna potentia Repub. everteret. Nam et est hominum...
natura proclivis, ut postquam vulcum temporis in potesta-
te transfererunt, haudquam sibi ducant vivendum patrijs
moribus. Etinde Aristoteles ait, maximos magistratus, omni- 5. Pol. 5. Cf
no non dandos, aut si dentur, debere esse modici temporis:
quod plerumque accidit, ut hujusmodi dissensitatem subf.
D 2 quatuor

quatuor Principatus. Ex quo, Polonicorum filii deducuntur.
Reipub. magis conducere temporaneos, quam permanentes esse magistratus. Neque enim tam facile magistratus ad maleficia impunitur, cum brevi tempore, quācum diuturno inspeccio; quippe lascivire solent, ut plato sit, que supra modum elata sunt: vid. Cleopm. de arcan: rerum pub. l.3.c.19. Lindem. ib.147. & Ram. bsc. p. 169. Cubach. dec. 5. q. 8. Bach. p. 95. Förf. bsc. R.1.c.17. Tholof. fyns. l.47.c.16. Jac. Mart. pol. p. 335.

5. XXX.

L. Cum igitur in Dictatorum summa planeque regia esset collata auctoritas, & institutus Magistratus hic rei gerendae & seditionis comprehendere gratia; necesse fuit eum munire & firmare praesidio quodam. Et huius igitur Dictatoribus M A G I S T R I E Q U I T U M auxilio & adjumento jungabantur, ut si quando abficeret aut graviore mosche laborare dictatorem, convegeret, vices illius gerere magister Eq. & munia obire posset. Sic quoniam Regium tribuni Citerum: quod officium ferdinatius, quale bodie, Repub. Romana in Monarchiam redacta, Praefitterum pratorio s. 19. bsc. Magistratus tamen c. etiū ex-macrinatij essent, qui exigentibus id necessitatis subiectis & periculis solebant eligi. Bach. p. 95. Unde habebantur legitimi ib. Quia modernanda: Reipubl. pacificiebantur l.57. pr. de V. S. omnesque ejus dicto audientes esse oportebat. Magistratus autem iij potissimum dicuntur, qui jus habent imperandi Arisb. 4. pol. 15. Förf. ib. c. 18. Corof. p. 73. Don. En. dd. 17. bb.

5. XX.
5. Tribuni
Plebis.

L.I. Iudem temporibus cum plebs a scribatur ob nimiam Proscriptorum potestasem in Tyre non id sensim degenerantem, & precipue ob creditorum maliginitatem corpora debitorum pro servis detinientiam fecerit: atque tandem à Meneno Agrippa, apolo. de ventre & membris derelicto. sedata; hanc tandem sub conditione, si scilicet enatio corpore magistratus crearetur, qui esset plebi adversus Majores, magistratus essent; deinde si ipsius sacra fundi essent, & tertio si honor ille plebei in columnade pateret: T. n. 1. b. 1. d. 1. febi immuniteate sacro crevit, qui esset plebius magistratus. Dicti quod oligoniores partes regum divisionem ex multis ex singulis singulis, vel quia uniuersum suffragio crebant

Q.
trahantur. s. 29. Erenies omnes magistratus parabant Consili, præter Tribunum plebis: Unde, si quid Senatus, aut aliis magistratus decrevissent, id non ratum, si tribunus intercessisset. hoc est, si reclamasset aut vetuisset. Sed an fuerit propriæ magistratus & jurisdictione prædius? Plutarchus ambigit & verius imperij solutionem eos habuisse, quam imperium, ut, qui in impediendo plurimum possint, in imperando vero parum. Bachovius tamē part. i. com. ff p. 97. magistratus ipsos quoque fuisse verius judicat. vid. Forst. hist. Rom. c. 19. & Eberl. diss. tempora. p. 163. Comf. p. 73 Lind. ib. 144. 149. Ram. p. 171. Tholof. fyns. l. 47. c. 34. Arnis. de Rep. p. 934.

L II. Item q; ut effēns, qui adibū, initio sacristantūm, pro effēns, in quibus omnia Scita sua plebe, ut & LL. & SCta, deferre bar: ut ibi custodirentur, qui ante pro arbitrio Consulūm sup- primebantur, viciabanturq; duos ex plebe constituerunt: qui etiam **ÆDILES** appellari sunt §. 21. Quod facilis ad eos plebi aditus esset. Bach. p. 98. Lindem. ib. 151. Ram. p. 172. Eberl. p. 173. Coraf. p. 78.

S. XXL
L III. Deinde cum ararium populi auctius esse capiſſer: ut 7. Quæſto- effēns, qui illi præſent, confitati ſunt **QUESTORES**, qui pecunia res accepit & expenſe præſent: Dicit ab eo, quod inquirenda & l. 2. Pol. conſervanda patrum cauſa crevit enat. §. 22. Hoc verē magiſtratu in Repub. maximè opus, cum pecunia ſit service- rum gerendarum. Nec sine cauſa Aristoteles reprehendit Spar- canos, quod commune ararium non haberent. Comf. p. 79. Eberl. p. 182. Tholof. fyns. c. 36. n. 5. Briffon ſcels. l. 1. c. 17. Heider. polit. p. 575. Melanct. Dom. 21. Trin. p. 463. Wef. par. inf. de eff. quaſſ.

L IV. Ut autem ſecuritas civium consuluntur ſit contra im- probas, necesse eſt ut quaque Repub. ut delicta præſentim atrociora coerceantur. Et quia, ut diximus, de capite ciuitat Rer. in iuſſa populi uariorē permifſum Cof. juc. uide, propriea Quæſto- res & PARRICIDII confituebantur a populo quā capitalibus iudicis præſent: §. 23. & querendo, quod ſolū maleſicia conſpirarent, que postea TRIBUNATI CAPITALEM conſpirare deperire. Republ. cap. q; intereft; ne delicto maſtice in impunitis: l. p. 5. f. ad h. quāl. Quos tamen magistratus non fuſſe (ut prius Cuius.

S. XXIII.

Obrecht Remus bdc. aliud. 3 aut criminalē habuisse iurisdictionem; sed tantum inquirendi, & re cognitā ad populum referendi, jus ipsis competitissime verosimilis est. Don. En. l. 17. c. 8. YY. Steph. de iuriūd. l. 1. c. 14. n. 45. Briffon. antiqu. l. II. c. 2. Engelbr. diff. de iuriūd. th. 38. p. 161. Muret. de iuriūd. p. 141. Suerim. rep. licet. c. 6. 1.

S. XXIV.
8. Decennvir

LV. Sed cum plebs semper Consulūm & Senatus potestatem diminuere allaboraret, placuit, leges quoq; ferri; que patres & plebem a quo jure tenerent: lacum est ad populum, uel omnes Magistratus se abdicarent, quo DECIMVIRI constituti uno anno. Hi cum magistratum prorogarent fibi, & cum injuriosè tractarent, idque agerent, ut ipsi & factio sua per pagus Rempub. occupatam retinerent: nimia atque aspera dominatione, et rem perdixerunt, ut Exercitus à Repub. secederet. Initium fuisse secessione dicitur Verginius quidam, qui cum animadversisset Appium Claudium, captum amore virginis omne fas ac nefas miscuisse: & contra ius vindicias filia sua a se abdixisse & secundum eum, qui etiam in servituum ab eo suppositius perierat, dixisse: indignans, quod vestitissima juris observantia in persona filiae sua defecisset, & castitatem filiz vita quoque ejus preferendam putares, arreptu- calero de taberna Larionis filiam interfecit: in hoc scilicet, ut morte virginis contumeliam stupri arceret: ac proximus recens a cado madens, adhuc filie crux, ad comilitones confugio, qui universi de Algidō, ubi tunc bellū gerendi causa legiones erant, solitus dacibus pristinie signa in Aventinum transfluerunt, omnisque plebs urbana rixas eodem se consuluit (populus con- sensu partim in carcere negati.) Ita rufus Rempub. statum suum recepit S. 24. Forb. bīf. Rom. l. 1. c. 22. Bitterb. ad 12. tabb. p. 3. Tho- los. syntag. l. 47. c. 19.

L VI. Causa itaque hujus mutationis quatuor hic indig- entur: Prorogationis ambitio, de invadendo imperio so- spicio, Injuriosa civium tractatio, & perniciosa libido. Impunitis excentribus furor, quem in magno licentia continere diffi- cilis est, prorupit, & Appium adeo transversum rupit (animus enim

Sodoma & *Gomorrah* quae coniuncta. Sic quoque tota tribus Benjamin
debet ad proximam supradictam uxorem levita : & innumer-
e exemplis. Vide apud Ioseph qui illud dilecte ingeminant. *Liceat*
frater *ad* *tertiam* *hunc* *domum*. *Luc.* 1. 2. 3. 6. 3. v. 4. C' *de jure* p. 82.
Coccej. p. 27. *Ringersb.* ib. p. 193. Sap. 5.

L. VII. Deinde cum post aliquot annos, quam XII. sabb. late
sum, & plebe concideres cum Parribus, de patrum plebisque co-
nubio promiscuo : Et vellet ex quo quod, corpore Consules creari,
C. Parrus et ceteri, quod contaminari sanguinem suum patres,
concedunt, iura genitum preterenderent, & quod nemo plebeius
empiret habet: (enes quos quoniam sunt austicia more majorum ?
seruit actes Parres. Ideo cum Bella varia Romanis undique im-
minenter, delectusque propterea haberi juberetur, exasperata
Plebs, ob latum zanzenum, delectum pari nosuit. Cum haque
sit homines aut civibus de victoria concedendum esse appare-
bat, ut pateretur, ne TRIBUNI MILITUM crearentur, par-
sim ex plebe, parvum ex patribus consulari potestate, bique confi-
ciens frumentaria numero 5. 2. Et in hoc solatissimo differentia
quod, quod si filii nominibus non appellarentur. Placuit enim
patribus, plebi potius Consularem potestatem, quam Consul-
lum, pateretur communicare, ut Zuparas antea est, ne scisicet ho-
mo, cuius vocabulum a promiscua turba inquisaretur: & quod Ged. 14. 6. 7.
Consul, iure ordinario, si verò extraordinario Senatum
consenseret, ius haberent. Cæterum tandem & in hoc vieti
Parres, abrogato Tribunorum Militum magistratu, plebi con-
ciderat, ut alii Consul ex plebe crearerur. 6. 26. Eberl. p. 204.
Civ. p. 1. Forf. s. 24. Bach. p. 103. Miseri, de iure et proem. l. 2.
flam, nom. ad. 1. 1. 26. Gorzea. 1. var. 2. 3.
et iudea. 2. 2. 20 quia tamen dicitantione, ut aliquo plures patres
concederent, ut totum regnasse libiglobem viderentur, placuisse
duos 9. Tribunum
militum.
Liv. 5. 6.
com. 2. ann.
p. 28. in fin.
Ged. 14. 6. 7.
S. XXVI.
10. Ediles
Curulea.

S. XXVII. *Et si est numero patrum confirmari: ita facti sunt AEDILES OR-
RULES, qui honos tamen postea concordia causa quoque
promiscuus fuit, libero in omnibus Aediliis Curukum comitis
populi suffragio. Eberl. p. 207. n. 3. Cumque Consules evocaren-
tur bellis finitiimis: neq; esset, qui in civitate jus reddere posset. Fa-
ctum est, ut PRÆTOR quoque crearetur; qui URBANUS
appellatus est, quod in urbe ius redderet. §. 27. Quasi PRÆTOR,
qui nimirum jure prætit, & privata judicat, aut judicari jubet.
Prætorum tamen numero postea auctio, ne Magistratus aliqui-
jus plebs particeps non esset, prætura etiam cum plebis com-
municari coepit. Coras. p. 92. Eberl. p. 211. Först. c. 26, Lind.
ib. 162. Matib. Steph. de iuri d. l. I. c. 14. n. 51. Tholof. l. 47. c. 30.
v. 3. Wessenb. & Dd. infr. de offic. Prætor.*

S. XXVIII. Post aliquot deinde annos non sufficientes ad Prætore, quod
multa turbam peregrinorum in civitatem venire: creatus est &
alius PRÆTOR PEREGRINUS, qui inter peregrinos ple-
rung, jus dicebat. §. 28. Romanii enim plurimos civitate donabant,
& eos maximè quos bello vicerant, quæ non minimum fuit in-
crementi tam subiti causa. Liv. passim. Quin imò Asylum Ro-
mulus Romæ constituit, qno peregrinos in urbem, velut autem
perfugium alliceret. Sed & REIPUB. CONDUCIBILITATE Po-
liticorum est disceptatio. Athenienses certè & Spartani tales
in civium numerum non asciscerant: Metuendum enim
ne lingua, vestes, mores, leges & vitia peregrina secum affe-
rant, & civibus originariis, cum omnes cupidi sint novitatis,
sensim obtrudant: Ne seditiones morum dissimilitudine & con-
temtu mutuò concident: Aut parum fidi sint Reipub. quam non
habent patriatu: neve cives reliquos exhauiant, opprimant,
ejiciant. Interim tamen rectissime illud Hannibal hic no-
strum facere possumus: *Qui hostem feriet, in mibi Carthaginensis
erit.* Heider. pol. 261. Schönb. Pol. l. I. c. 36. Scip. Amis. Discurs.
in Tac. l. II: c. 6. Jac. Martini pol. p. 716 & 815.

S. XXIX. Deinde cum Prætoribus, qui ad ius dicendum cre-
erant, vacatio à belli administratione non daretur, & esset ob-
litum multitudinem necessarium magistratus, qui basta (quod Ju-
risdictio-

DECEMVIRI Venerabilius placido
et iustis quicunque & singulorum postulatis noscendis pra-
dicto tempore. Cui Centumvirali judicio ac praeferint praetores;
et de hisque signo plena qui desiderat, contulat Bach. ad ff. part. i. p.
105. Lact. lib. p. 180. Eberl. p. 219. Coras. p. 96. Rerard. procrib.
e. 20. Dic. En. I. 17. c. 22. d. 5. c. 24. n. Sib. Siccam. decentiam
vix. jud. l. 2. c. 8. P. Gregor. de Repub. I. 4. c. 1. n. 10. G. Synt. I. 47.

XXXI. Eodem tempore & QUATUOR VIRI qui canum viarum 5. XXXX.
adserendo gerent; eas fulciendo, adornando, substituendo,
quo conseruare liceret unicuique de populo per eas ira agere & 13. Quatuor
committere. Vide Haidor. Pala. p. 622. Et TRIUMVIRI MO-
NETALES aru, argenti, Auriflatores / vel ut Muretus leg. pu-
tar A. A. A. F. F. Aeri, Argento, Auro, flando feriendo scilicet 14. Triumvi-
praefectus quorum inspectione metalla nummis deservientia
jura bonitate confarentur. Quia corruptela nummaria an-
noscit de generationem & bonorum, ac pretiorum intentitudi-
nem concepit. Omni namque etate sub bonis magistratibus
nummi vera intrinseca bonitate constituerunt; ijs quippe cor-
ruptis vel immisicis, quae debebant esse rerum omnium justa
mentura, in deceptions & fraudes devenire & bons sceleratu-
preceperint. Sed pecunia per se mutatur in deterius po-
tius quam in melius, propter quod sequitur magna subditorum
consumptio & in Repub. scandalum & confusio. An. Faber tr. B.
ad. 16. gen. pr. & Lind. lib. 167. Tholof. Synt. I. 47. c. 19. n. 11.

XLII. Sed & TRIUM VIRI CAPITALES, qui carcere ca-
pitalia biberent; in enique conjiciendi potestatem nocte for-
te operantes. Plautus: Quid faciam, si nunc tres viri me incar-
cerent, conseruent. Ut cum animadvertis oportaret, inter-
ficiuntur fieret. 5. 10. Lind. ib. 168. Eberl. p. 234. vid. supr. ib.
5. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

XLIII. Et quia Magistratus vespertinus temporibus in pm. 5. XXXI.
Mense octobre veniente erat, & nec tutum latit, quod fieri non. 16. Quinque
vixit apud non timere illi quoque multi metuere regunt non Viri.

fatis

satis ex ipsisorum dignitate **QVINQUE VIRI** cùs & eis Tiberius nocturno tempore constituti sunt, qui possent pro magistratibus fungi s. 31. Hinc quidam colligunt sententiam noctu latam non valere. Quibus cum *Treutl.* Vol. 2. d. 23. 1b. 2. g. accedo.

S. XXXII.

**27. Praetores
urb. & pro-
vinciales.**

LXIV. Autem deinde Imperio solidem **PRÆTORES**, quae provincie in ditionem venerane, creati sunt, partim qui urbanis rebus, partim qui provincialibus praefissent. Ita ut decem & octo Praetores in civitate suo dixerint. S. 33. De quorum origine & potestate vid. *Tholos.* syn. l. 47. c. 30. p. 724. *Don.* En. l. 28. c. 7. 6.

S. XXXIII.

**28. Praefectus
urb.**

LXV. Quae de Magistratibus hactenus dicta sunt, etenim procedunt, quatenus in *Repub.* i. e. urbe Roma, sunt magistratus. Quoties autem profiscuntur, una relinquitur, qui jus dicatur, & vocatur **PRÆFECTUS URBI**. S. 32. Ne quis absentibus superioribus magistratibus in urbe tumultus fieret, neve populus per occasionem & licentiam aliquid moliretur: officium itaque ejus præcipuum, urbem custodire, & omnia criminis audire. *Cuj. & Wef. ad tit. f. & C. de offic. pref. urb.* *Mattib.* *Steph. de jur. iudic.* l. 1. cap. 14. n. 41. *Tholos.* ib. l. 47. c. 35. *Coras.* p. 107. *Eberl.* 232.

**29. Praefectus
annonae.**

LXVI. Separat aunc ICtus hic Magistratus ab his, qui extra ordinem jus dicebant arg. l. 3. §. n. 16. ff. de off. procons. **PRÆFECTUM ANNONÆ**, cuius proprium munus fuit ad levandam frumenti inopiam, si quando urgens instaret necessitas, annona nam undique coemere & Romæ advehendam curare, ac cogere eos, qui frumentum haberent, vendere, quod proprio usui sufficeret. Et **PRÆFECTUM VIGILUM**, cui urbis excubias commissæ erant, ne vel incendium in ea fieret, vel delinquere tur, quos non Magistratus esse, sed extra ordinem utilitatis causa consenseris, dicit ib. h.e. Magistratus eos, statutos, ordinarios legitimosque non esse, sed extra morem consuetum, ad tempus sollemmodo utilitatis causa jam tunc creatos fuisse. Sed an Magistratus tamen fuerint? Nos cum *Bach.* bic p. 118. sicut eos, qui extra ordinem jus dixerunt, vix pro magistratibus habitos suffisse agnoscimus; non tamen simpliciter cum *Fabro* negamus. Vid. *Eberl.* p. 259. &c. & *Coras.* p. 111. *Scip. Gentil.* de jur. iudic. l. 2. c. 3. Major de *jur. proam.* lit. a. & *Wef.* parat. de *pref. vig.* *Don.* En. lib. 17. c. 7. bb. *Paurmeist.* de *jur. iudic.* l. 1. c. 10. n. 3. *Mattib.* *Stepb.*

Sed. ad. i. l. 1. c. 24. n. 74. Quod vero Pompon. illam
Civitatem suam posset Ediles. Sed crebro fuisse afflit.
Contra hanc sententiam. ut. ha explicat: Cibiberto personatos co-
mune tempore fulle ediles. ex ha Quinqueviratum cum gra-
dua summa ex eisdemdam edilitatem. cum v. & p. pfecti an-
moniis. que perfundit ex munere. privati manerent.

LXXXV. Ergo ex his omnibus deinceps Tribuni plebis; Consules s. XXXIV.
Imperatores & alii Praetores; quorum numerum maguli penas Im-
peratorum variabunt. Scr. Ediles in civitate jura reddibili S. 34.
Quisque plurimum Dictatores. usi sum viros capitales. monetales.
quodlibet patricidii &c. vel quis nec nisi fuerunt ordinarii ma-
gistratus. vel potius. quoniam hi nos certi & successione perpe-
tuai; personam etiam successu temporis abrogati. nec amplius in usu.
Et in Imperium esse persequi. qui Praetores & Magistratus ab
tempo. quando vel instituti. & aboliti sunt. Nobis sufficiat.
magistratus ordinem ferre usque ad Imp. ex Pompon. ostendere.
Nam Imp. sic occuparunt magistratus omnes & omnia pro
arbitrio fuerunt & refixerunt. ut vix ullam pristini statutum for-
men relinquenter.

PARS III.

De Successione Prudentium & Ictis.

LXXXVI. Hec tunc de Iuris de magistratibus velut legis a-
nomalis origine. variaque mutatione sup. S. 13. Sequitur jam ter-
tia pars de Successione Prudentium & Jureconsultis;
per quibus in melius productum notando. disputando. Inter-
pretando. & inde dicti. Iuri Autore. & Conditore. quia jus civi-
le mandamus. sup. S. 30. de quibus strictissim quoq; quedam delibanda.

LXXXVII. Iuri scientiam. inquit Pompon. plurimi & maximi
Praefecti ius. Nimirum existimantes. nihil in civitate tam-
dum inter retinendum. quam ius civile. quo sublatio nihil cui-
quam exploratum esse potest. quid suum. quid alienum sit. Sed
principissima maxima dignitatis aquil populus Rom. fuerunt. rorans
in primis mentis habenda est. ut apparat. à quibus & qualibus L. m. C. de
tulsi. p. 30. & tradidisse sunt S. 35. b. Neque enim. inquis ar- quaf. C. m. g.
et. & signos paterundi super: qui virtutis splendore pre- offic. lib. 12.

s. XXXV.

Cic. pro Cr.
civ.

exterioria claram exponit. Tum ne debitij virtutum pramissis ipsi defraudentur. *L. ult.* *C. de fato.* tum etiam, ne delicia & ignoravia torpescant posteri, sed magis, ut eorum exemplo ad praeclaras excitentur facinora. Nihil enim est, quod perinde nos accendat, quam videre nostrae conditionis homines, post exantatos labores & perpetuas impatiibilis ærumnas ad sublimem aliquem honoris gradum ferri. Sed an I^{CC}is p^r Medicis talis concedendus? Ego isti Philosophorum Coryphæ sententia: *Post iustitiam nihil bona valeritudine melius esse, nihil optimabilius, subscribendum puto.* Per juris enim peritiam principem in civitate locum acquiriri tradit. *Tacitus.* Et Nobilem per juris peritiam nobis fore reddi *Spartianus in Did. Juliano* auctor est. Hinc Plato Jurisprudentiam Regiam dicebat, quod ad Reges & principes pertinet. *Coraf. p. 122. Eberl. p. 266. Bullens diss. i. Inst. addit. 4. Heid. Spbing Philos. 34. Heig pars. 2. q. 26. n. 8. Crüg diss. pol. 5. ib. 50.*

Cis. in Orat. LXX. Et quidem ex omnibus, qui scientiam natu sunt, ante TIBERIUM CORUNCANIUM publicè professum neminem eruditur, certi autem ad hunc vel in latenti jus civile retinere cogitabant, (quod si ea intentione factum, ne commentationibus crudis defedaretur, laudandum; si vero ex invidia, culpandum). Quia reficienda sapientia unis soli inclusa) scilicet, consularibus vacabat potius, quod discere voluntibus se prestatum auctor. *Trin. §. 38.* Unde adolescentes descendendi cupidi, applicabant se alicubi magno & excellenti viro, cu quo in foru ibant, & domu redibant, & respondenti astabant, ac omnia ejus dicta considerabant, scripta & nota- bant, & ita exemplis & observatione jus dicebant. Ex quo colligitur jurisprudentia summa non consistere in theorice umbra- tilibusq; dissertationibus, sed usu & exercitatione practicâ con- summari. Ut enim theoria absque praxi sterilis, ita praxis sine theoria futile. Unde per Theoriam videre, per practicam sen- tire & gustare dicimur. Ita Labeo operas suas dividebat, & sex meles consultationibus, sex reliquos auditotibus vacabat. *Lind. hic eb. 180. Forst. hist. Rom. l. 2. c. 9. & supr. §. 33.*

LXXXL Fuit autem in primis peritus, *PUB. PAPIRIUS*, qui leges Regias unum contulit, ob idque jus civile Papirianum appellatum. *sap. in pr.* Ab hoc Appius Claudius, cuius maximum con-

co*n*silium in duodecim tabulis scribendi fuit. Post hanc APPENDIX. CHAMONIACUM DEMONSTRATIONE RERUM APPLICATARUM, PRO CO*n*JUDICIA PREDICTO? Ita iudicatur *P.* 1. p. de iudic. 10. *Pro*posito polit. p. 4. *P*ro*s*crit. & *P*ro*c*ontra oras de canticis p. 13. *S*ed iuris factioses & *R*ecitatorum inventus, (Id est utrum ampliorum in libro litterarum introduxit, ut *ibid. B. 22. ap. p. 19.*) *F*or*m*. 1. *I*ust. 2. *O*r. 1. *C*ontra. *V*ol. 1. *A*. 12. *M*. 7. *C*.

LXXXII. Fuit post eos maxime letentia S. M. P. R. O. N. I. U. S. quod populus Roma. ex *Op. 1. l. c. 3* Septembris appellavit. Idq. & Sa*pientia*, quia pollebat in respondendo. S. 37. Nam *Septentia* est; *complutus* suum explicare de rebus *maximi*. Nec quisquam ante hunc, aut post hunc, hoc nominis cognominatus est. S. 37. *P*ro*f*. 1. c. 7. Quin & apud Grecos hoc nomen ambitiosum nimis vixit. Ideo post sepiem *Sapientiam*, virtutem etiam dicitur, non *Sapio*, id est, *Sapientia* sed *Philosophi*, id est, *sapiencia* amatorum studiorum usurparunt. *Eberl. p. 280.*

LXXXIII. Sequitur nunc in hoc §. S. C. I. R. I. O. N. A. S. L. C. A., qui agitatio a *Senatu* appellatur est: deinde & *Cordulum*. Et enim veteres hominem soliterni, acutum & *Sapientia* pertinenter, *Cordulum* dixerunt. *Cordius* bic. p. 118. quoniam *Eberl. p. 251.* nomine illud ad filium eius transfert. Qui etiam publice domus data est, quod facilius consuli posset. Nam *ICtridomus*, ut *M. Cicero* dicit, totius est oraculum civitatis. *ib. Deinde Q. M. T. I. U. S. (Carat. Fabius)* qui ad *Carthaginenses* missus legatus, cum esset deinceps bellum posita, inter pacem, altera bello arbitrio suis dato, turram certe, secessit Romanum: *hiram*, suffulit, & ait, *Carthaginenses* potest, *deinceps*, terram malitiae accipere. Ita *Consilia* festinata intencione profunda tardia. Tunc enim quedam magna conuictivitatem decernenda; & tortus sunt quedam cunctanter, & sumunt periclitanda, in quorum alterntro si peccet, totum Rem publicam laborabat. In omni istaque re ardita, resplendit non ignoranda *consilia*; nec verba aut sententia sua concordantem, sibi obire peroragent, & occasionses principis proflui cursu levant. *Lam. off. 61. Ad. Reg. dist. de consilio p. 7. Iacob. in Pol. 1. c. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 897. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 997. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1297. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1397. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1497. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914.*

discere volentibus se prestare maluerunt. Post hos igitur sunt T. CERUNCIANUS, qui primus proficeri capiebat: cuius ramen scriptum nullum extat. Deinde SEXTUS AELIUS, & frater ejus PUBLIUS AELIUS & PUBLIUS ATTILIUS, qui primus a populo Sapiens appellatus est, maximam scientiam in profendo habuerunt. §. 38. Hos sectatus ad aliquid deinde est MARCUS CATO Princeps Porciae familiae. ib. De quo memorator, quod dicere solitus sit, se trium semper penituisse: 1. quod mulieri arcana revelasset. 2. quod mari iter pedestre confesisset; 3. quod diem sine linea duxisset. Idem huic quoque tribuuntur nobilia haec axiomata: Literarum radices amaras esse, fructus vero dulces. Leges civitatum nervos esse: Adversares do mare & docere quid opus sit factio: secundas res latitiam transversum rapere, & vero consulendo & intelligendo. Bach. & Lindem. b.c. ib. 188. Först. ib. c. 14. & 19. Eberl. p. 289.

S. XXXIX. LXXV. Post hos fuerunt PUBLIUS MURTIUS & BRUTUS, & MANILIUS: qui fundaverunt ius civile §. 39. & scriptis complexi sunt fori disputationes, quae peculiari nomine dicuntur ius civile §. 5. supr. & inde sunt libri responsorum, questionum, ambiguitatum, sententiarum, tribunalium. Ram. b.c. p. 216. Först. ib. c. 21. Eberl. p. 304. Cor. p. 126.

S. XL. LXXVI. Ab his profecti sunt PUBLIUS RUTILIUS RUFUS de quo refert Val. Max. 1.6. Quod cum amici cujusdam iniqua petitioni resisteret, isq; per summam indignationem dixisset, quid ergo opus est mihi amicitia tuâ, si, quæ rogo, non facis? Respondit; immo quid mihi tuâ, si propter te aliquid in honeste sum acturus. VERGINIUS: TUBERO ille Stoicus. SEXTUS POMPEIUS, CAELIUS ANTIPATER; qui plus eloquentia, quam scientia iure operam dedit: & LUCIUS CRASSUS. Först. ib. c. 27. & 31. Eberl. p. 317.

S. XL. LXXVII. Post hos QUINTUS Murtius PUBLIUS filius Pontifex Max. ius civile primus constituit, i. e. ita delineavit, ut honorem hunc meruisse dici queat. Cuius auditores fuerunt complures, sed praecipua auctoritas AQUILIUS GALLUS; Qui adeo justus fuit, ut natura non disciplinâ JCetus videretur, ita peritus ac prudens, ut ex jure civ. non scientiam solum quaesitam sed & bonitatem singularem

commodum esse possit. Apparetur C. A. quo est. Ex Aquilia & Cyprianis annalibus. Malo, Lucilius, Sextus PAYMUS, Gaius, Prognatius. Omnes namque hi à Servio Sulpicio nomenantur, atque quia non solum inter se, sed etiam inter se omnes cognoscuntur, prout libros suis complectu, pro cuius scriptura aperte, quod est, nomen habet. Quia ingenium est fateri per quos profecentes & privatoe agniti, infelicissime ingenii agniti estimatur, deprehendi in fisco male quodam mutuum reddere. Capiant ergo ab hoc exemplum gratitudinis erga preceptores suis plagiati, qui aliorum scripta copiant, & pro suis venditant, sed iploscum hec tamquam malo certe legunt, scilicet precessione sine fine regnante in fugient debet. Eberl. p. 321. Coras. p. 137.

Plinius prof
ad Feli.

LXXVII. Prædicti itaque quartus IC si hoc nomine immortales reddunt sunt, quod Seavius Solitrium Discipulum habuerint. Quem Cicerone diversis in locis velut veri & perfecti postulat in epistola depingit. Stodium vero virtutis ex eo vel maxime apparet, quando Q. Murius Scipio volit admonitionem; Turpe esse, turpe esse, quod & suauissimum orans ius in quo versariet ignorare, agere non posse. Sed ea velut contumelia tacitus operam dedit iuri civili, & plurimum epi de quibus locuti suntur, audit S. 43. tandemq. omnes antecessores suos eruditione vicit. Hinc obser-
vare licet, nemine posse, quarelibet disertu, juris scientiam nullo magistro perclere. Quod de lucisenter Cicero indicat: Si in tibi, inquit, quædam obscuriora diligentias, cogitare debes, nullam artem sed literas, nos interprete, & sic aliqua exercitatione petripi posse. Non longi ad hanc, nam jas croce vestitus ex libraria recognosci potest: quia quædam plurimi sibi. Diversis ritebus tanquam defactis ante. Nam multum difficultatis res divinae & Romane habent. Non cognitare (negat Melanchthon) vos omnia scitis; scis quidem. q. 3. 1. 68L. multo levius. Condonator; & judicare illius. Theologum non nisi, nequacientulum, qui interrogat alios: Dabimur root enim. utrumque possit. Conficit la Ecclesiastico: Vnde ad de-
mum, quod est. Tunc si tu quis sit, publica: It est, an-
drius, aliud. dicitur. Opus deus tuus regnat. Conversatio fructu-
osa. 1. 1. 10. Fallenturque, qui proprio marte omni-
bus invicti. Invicti, atque in his impensis obsecratae sunt. Se-
cundo

S. XLIII.

Q.

Ad Trebat.
l. 7.

Popill. part.

se consequi posse putant. Adeo ut quicquam Dd. talibus, publicas
lectiones, Disputationes, aliaque exercitia publica non frequen-
tantibus, privilegia Scholaribus ab Imp. tributa, deneganda
esse censeant. Non enim Hierosolymis fuisse, sed Hierosol. benè
vixisse, laudandum esse: Non autem sat benè, Academico scil.

Hieron.
Cic. Phl. 8. more, vivere, qui publica exercititia negligunt. Quod tamen illi
non ita simpliciter admittendum, aut statim ad illud ure seca de-

Sen. & de descendendū, eutio remq; alteram viam docendi & ducendi, esse ju-
Clem. dicant. Et recte! Ingenia e. nostra ut nobiles & generosi, equi melius
Ib. de Ira. 1. facilis freno reguntur. Et errantem per agros ignorancia via, melius
August. ad est ad rectum iter admoveare, quam expellere. In fidibus si quid dis-
Afrič, proc. crepat, non abrumpis statim, sed paulatim reducis ad concen-
tum: In disciplina scholastica cur nō idem fiat? Et peccata sic com-
peccia, ut sint quos peccasse peneat? Si vero omnino non stu-
Cypr. de util. deant, solus nominis, praetextus eos non facit frui privilegiis.
penit. arg. L. g. C. de SS. Eccles. Nicaf. ad rubr. proew. inf. Aut si pror-
sus recalcitroſi: Puniantur a te, ne tu pro illis puniaris. Maximē
si turbent aut exemplo noceant: Melius enim est, ut pereat unus,
August. quam ut pereat unitas. Et ut membrorum potius aliquod, quam co-
Cic. 3. Phl. cum corpus intereat. Seepl. de jurud. l. 3. part. 2. c. 5. Hun. Auth.
bab. c. 1. q. 2. Wegner. ad proem. inf. tb. 7. g.

S. XLIV. LXXIX. Ab hoc plurimi profecerunt; sed tamen bi libros
conspicserunt: Alfenus Varus, Gajus Aulus Ofilius, Ti-
tus Cæsius, Ausidius Tucca, Ausidius Namusa, Flavius
Priscus, Gajus, Atticus, Pacuvius, Labeo Antistius,
Labeo Annius, parvus, Cipolla, Publicius, Gellius. Ex his
Alfenus Veneris Camerata ostiundus, surinam adolescentis diu ex-
ercuit: tandem ratus, et Horatius festivè celebratur; reliquæ suffici-
nt. Romanum profectus est. Hic Alfenus Vaser, omni. Abjecto
infrannante atro clavado, submersus. Sucor, erat sapientis operis.
Ubi tamen Servio Sulphrio instruxitus, tandem iure civili cognitione
claruit, ut ad Consularum electus & magistratus publico funere co-
hesceret, et moris. Ita virtuti & diligentie nullaxia invisa esse so-
let. Ex sapienter Politiorum fundet Schola, non tantum ex
Nobilibus sumendo esse, qui ad Reipubl. clavum sedeant. Nam
optima

L. 1. Seru.
sat. 3.

Q.

etiam quod deinceps regnare posse. sed etiam quod deinceps regnare posse. nec desperatur
quod deinceps regnare posse. quod deinceps possit. Etiam nibil amigare
possit. sed etiam quod deinceps regnare possit. primum de virtutis.
Rite regnare possit. et quibus sic in eis dignitas datur. sed quis.
Etiam nibil amigare possit. ne regnare possit. reges que sunt
etiam nibil amigare possit. Etiam nibil amigare possit nisi mihi. vel
alio. non nescio. et infra. qui nabi solens bene Timore posso perficere
etiam nibil amigare. Itaque videat Princeps. quoniam in suo regno
debet regnare. et apud eum. et quoque ad concilia danda adficiantur.
Itaque. deinceps. t. 1. 11. p. 1. 21. Martini. l. 3. c. 15. derogat infir.
Etiam posse. Cor. p. 118. Rota. p. 218. Rota. nro. Insuperiorum Vir
B. D. Jacob. Martini in Pota. p. 824.

S. XLV.

LXXXI. Tuit eodem tempore & TREBATUS & AULUS
CÆSARUS & Q. MARIUS, ut bis Trebatius periclitus Castellio:
Castellio, Tiburtius & Agamemnon fuisse dicuntur, Officium uero, doctior.
Tiburtius fuit quæstor; nec utrum proficeret valuit, cum illuc uiam
Agamemnon, professor eius. O insignis hominis virtus & con-
fidentia, multitudinibus auctoritas secundum secula: quoniam fastidiosus magistra-
tum clausus uero etiam delatos & oblaicos contempnit, respuit,
& reculavit. Quippe qui optimè sciret, nihil esse durabilius,
quam quod diuine excolli superbit, nec defecta insordesceret;
ille non potest esse, qui superbius in terminos ponit. Qui vero nimios
operis humores & nimius poterit opes, infibis excelsis turris tabulecum
erigit, ut alium cades, majorumq; doctrinam quoque opinioneus. In-
debet potius nimis obsequia fortunæ; non talius causa est mortalitas.
Inquit enim te revertat, cades sponso; quia Abbat, rerum mer-
itorum tuorum inseparabile & fixum est, quem perennis non fuere uixit.
Quoniam, dum quisque medicinae uirtutis & curae exercit obliteri
sunt, hinc uero incidentia fabrini uula. Lips. pol. 13. c. ubi His-
pani ad d. p. rea. Eberl. p. 146. Corf. p. 143. Lindeb. 207.

Syl. ep. 42.

Cart. lib. 3.

Tac: Bz. ant.

Horat. l. 2.

Carm.Od.10

S. XCP.

I.
de tñng.
ejusq; gen; futuris. Hic paulisper macu sive gradum &
huc erit in vita Tuberonis notabilia mecum perlustra. Primo
quod similia coacta & naturae cōtraria felices haud sor-
tiantur successus. Quare Philofrasus & Julianus Sopistarum lau-
dant quod; cum declamationibus seminus aptum esse animad-
verteret, ad scribere ad animum applicaret: Studium namque
homo quod insequine quis, sequi tideritō definit. Et Seneca monet
et inclinandum esse, quo vis ingenij fert. Qibusc consentit
jo. Mercurius in Conciliatore ad Jacobum filium hinc verbis:
Primum omnia, inquit, hujus rei stridulum volo, non hanc
militi esse metrem, ut posthabitus alii, cogam te ad Juris scientia-
riam animum appellere. Novi pridem stukas & inanes illas
Parentum cogitationes, qui filii dum virtutem, nefios quæ regi-
gna afferentes, alii aliam vice rationem prescribunt, quæ se-
quuntur & ad eorum properantes, pueris artes induunt adhuc
relictaibus: hic cum adolescenterint, sui iuris facti, deficitur, &
non sine temeritate maxima, ad feruntur omni contelle-
tionis, quod ingenii ignoranti propendunt atq; &c. Secundus:
Quod transitus ad insipratale studium cum deinceps maxime lau-
datur, quando inclinatio ad viri genus mobilis, vel a quæ non
bile reedit: ita Tuber non minus feliciter in accusatione Ligas
riscubuit, quam Zeno naufragavit. Ut e. huic naufragium
occasione ad philosophandum, ut illi succumbentia causar
ad ipsa civile exaltendum prebuit. Ideo laudatur merito Tu-
bero, quod forenses secesserat fastidens, ad ius civile & profes-
sionis munus velut ad sacram anchoram confugeret; idemq; de
I. 8. §. 4. ff.
de vacat.
vñc. mnn.
Odefredo legitur. Professores namque veri sunt Philosophi, qui
falsi spesidit contenti, divitiae luxurias & concinnitas. Dona non
captant, odia non metuant, favores non curant, placidaq;
vitam transigunt. Et certè tanta est juris civilis amplitudo,
ut ejus explicatio integrum hominumq; requirat, & qui ei recte
pervenire contendit, praxi vir vacare quest. Non immixto ita-
que ex fori latratibus Tuber ad Academicos concessit con-
gressus. Tertius: Quod amici sermonis officio eum ave fuer-
rit ingenuo, blandibile contra aequor da dilectio sermone pñ-
bo.

200. Aut nesciam, tunc nos, ut nesciam vobis exprimam, si pse-
dat, non debet ducat. Ridiculum profecto? Inquit Paulus ad
ad Cor. p. 14. Prodigium genitum hominibus! Aut facilius velut,
que scripsi, absit dicere: si noluntur enim aut evitandem ea scri-
bendo, simpliciter, difficile est idem abesse consequenter si race-
re. Sed Ant. Quia tamen ubi placere videntur; quod sobrie
et gravie et veneranda sit. Ingeniosum quidem, et ad veritatem
ludicronem dictum antiquarioris studium minime culposum
dicitur eis cum Cl. Lind. lib. 10. 3. statim; immo cum altero ejus-
dem ortho affirmatur: Verborum Rerum significaciones faciliter
ad Cacozelias, quam ab ipsis Grammaticis peri posse. Interim
tamen, vixerit moribus prateritus, Logici verbis praesentibus, omnes
cum Favocino jubeo. De antiquarioris hinc & Cacozelis vid.
Cor. 4. p. 147. n. 13. Majus. de successu. atomi. p. 7. Iambus. ap. p. 5.
Forp. de jure incerp. l. i. c. Merito concil. II. p. 691.

LXXXII. Ecce quibus gradibus Prudentum successio indebet. Nam primi temporis prudentes præbebant se consulentiibus s. 3. Proximi his profecti sunt jus civile publicè. s. 38. Tertius, ordo iurorum, qui post disputationes fundaverunt, & libris editis expoliverebant. s. 32. Quarto, loco successerunt, qui jus omne in partes, ut Cœ. loquuntur, in genera & species, & in ordinem redigerunt. s. 41. Quinta classis in diversas sectas abiit, & eorum primi fuisse, ATTULUS CAPITO, qui in his, que ei subiungit, præferebat. Et ANTISTIUS LABEO ingenii quamvis, & fiducia doctrine, qui & cetera operia sapientia operam dederat, plurimam in novate inserviuit. qui duo decora Pacis ingenio & genio ad eos contracti facta sunt, ex exemplar duorum consiliorum ex proposito dissidentium esse possint. Capito obsequio-
fus, & dominariibus magis probatur. Nam medii ingenii
conspicuita magis congrui, quam nimis alti. Lips. pol. l. 3. c. 4. s.
3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1598. 1599. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1698. 1699. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1798. 1799. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1898. 1899. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1998. 1999. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035

S. XLVII.

9.

recepta in cito more referre. Quod audiens Pompon. Grammaticus conversus ad Imper. dixit; Mentiatur! Tu enim Caesar civitatem Romanam dare potes hominibus, verba & latine lingua sicut non potes. Ergo Imperator non est solius legibus Grammaticis? Negat Grammaticus. Afferunt Ictus & Imp. Sigismundus quia in Concilio Constantiensi (referente Melanchthonem) cum esset eligendus novus Papa, dixerat ad Cardinales: *Nos non volentes amplius pati Schismam.* Ob quod irritus a Cardinali Placentino, quod contra Grammaticum peccaret, respondit: *Non places mihi Placentine, quia Imperatorem aportes esse intentum in res non in Grammaticam.* Et cum si salutis legibus Politici, non debet servire praecepis Grammaticus. Vos verbales & reales de hac controversia in suffragia ite.

LXXXIII. Econtra LABEO homo liberini oris & judicij veritatem gratia praetulit, & cum offerretur ei ab Augusto Consulatu noluisse accipere. Nec ex ijs, quæ ab illo tunc Principe gerabantur, ratum quicquam habuit; nisi quod justum sanctumque ex Romanis præsertim antiquitatibus cognovisset. Unde & in gratiam Octavii, ritors, itid insanus dictus est. Ubicum ex omnibus sufficiat. Cum Augustus super electione Triumvirij, Senatus legendi caussa, Patres convocasset, Labeo M. Lepidem Cæsaris inimicum tunc exulansem elegit; interrogatus ab Augusto; num alii digniores legi possent? Constantes respondit: *Suum cuique esse judicium.* Utriusque tamen ingenium, si & qua & justa moderatio accedar, laudandum. Obsequium enito sine assentatione modestum; judicium liberum sine pertinacia honestum. Et salus illius certè desperata est, qui Libertatem non admittit, sed amat Aule verballa byssina. Cujus aares ita

Plut. apopib. formata sunt, ut asperaque utilia, & nibil nisi jucundum & lossum accipiant. Major est Imperator, apud quem vera relucenur. Præceptorum insuper tradita sectari & defendere laudabile semper fuit habitum; arg. l. 39. ff. de hered. pet. utpote cum isti, ex mente Senecæ, Deorum ad instar sibi honorandi; attamen si error eorundem detegatur, nec illas veritate & justitia excusari possit, ab ijs intrepidè recedere & veritatis majorem, quam autem

Dom. 4. Adv.

Pag. 121

notou. in.
Aug

Q.

Tac. 3. b. 3.

Capit. in
Cord.

2.

res ipsa est quod Glareus & communibus opinacionibus firmatur, Itinerarium, hoc iudicant contra ordinatum, judicantem, iste si non factus arbitratur. In Ceteris, supermodica, de ritore et
morali, gloriatur viribus suorum, exemplis prolixo operatu. Atque C.I.S. sed neq.
natura fuisse fuisse, quod solius, communibus hanc eadem nos sav. e. de v. jur.
ritatione, leviter collegit. Dominus encyclicis praeceps, ecclesie, encl.
sive ecclesiasticis. Scivit enim, maxime permissum agendum Et ergo - Cic. in Tuf.
studiorum, ut ei obiectum patet in his vita, parte soveri : Hoc
dicitur: namque fons noster subiectus erat, servitius inviso, circu. 1000,
mensis de proprio rite Confid. vid. Lindeth. 214. Cor. p. 156. p. Cet.
bach. dicit y. querit. Hoc de autoritate p. 206. Lips. pal. 16. c. 6. 16 ib.
C. Bernegger in not. secundum adit. Paribent. 11. c. 10. n. 19.

3.

Batitur in aliis abusiva moliri non sit sine
periculis, tamens Scientia ipsius iurisdictio cum format cotidie incre-
mentorum, plurimorum studiorum operari debet: Et ratione omnium ista dirige-
fuerit: ut Batitur fieri mensibus cum studiis perficiatur, fieri mensibus: secede-
tur, & confortabundis libertate operam datur. Et 47. Ratione namq[ue] Se-
niora doceat, deinde esse animis: remissione, quia acriores
multe dominiorum animis requisi sunt. Unde & ab Ictis di-
ferentia infinitas dicuntur ad hilaritatem homines publicè ve-
luti in virtutem. arg. Si q[ui] Conf. de res. & mort. fer. Doc. Ete-
nius: Nec duratur pueri, qui semper tandem arcu. Et quemad-
modum feriles agnos exhausti non intermissione: fecunditas: ita
corpus de iniunctu afflictus iam edensque labores frangit. Nam Ovid. op. 4.
Quod de certis ab ira requisi durabilis non est: Hoc operari vires,
fusilique membra levare. Vid. Consig. 150. n. 10. Lind. lib. 214. E-
berl. pag. 333.

LXXXV. Prædicta itaque duo libri singulariter simulatione se-
cundum animo concepsit scientissime propagatur; sicutq; habe-
runt fecatores, qui hinc & Potaponio referuntur. Et quidem Ca-
pito Majorum Sacerdotum suorum allorum auditus est: Cui sententia
fuit: Tibus et populo responderet; quis enim Episcopum ordinem
jungendam non defensum intermixta quinq; magistris recognoscet. Huic
autem sapientia fecatores fidantur; sed plurimum a vita audiendaribus su-
buentur et. q. 5. p. 12. 2007 ergo. Ego in hoc I.CAO. LXX. Rossio (que-

omnibus etiam XI. ad equestrem hoc. X. successum militare digni-
tis; gradum ad Equestrem dignitatem precludebat.) a. Principe
ob scientiam omnibus divitiis prevalentem non fuit observata;
Maxime? Ob propter eam solam namque aditum honoris scilicet
officia publica minime precluderetur. (Ergo: Imperatori queq;
vi potestatis supremate permisum gratiam facere, novi hominum
ut ludis equestribus interesse possit. Ita puto cum Priscus. *O. Scie-
ntia pba. infra. b. tb.*) Et hinc Justinianus afferat, *Leges impupertas
seminim virare facere; ratione: viras superdotificantes; tam i. Cato*
*quidam Philosophos, iniquitate fortante prosperitate gravi pressio,
vel etiam contemporaneum divitiatum, indigentissimum viris legi-
mos; ut mitum non sit, dictionem illud in pendantia. veliquid?* *qui interrogatur: Ut rite esse operarios, sive viras ex Sapiencia*
*Dabito, inquit, ut qui videtur sapientes frequentare. dicitur.
fores. Die Rursum genueingit, nach Brodi gehen: Elector tam
Moguntiae filius Rudolphus I. Sapientiam dicitur. Et portans
preferendum est status. Et quidni?) Frequentavit, et noster, ita
ut plurimam estis audirentur suorum sufficiens. Singularis certa
gratitudo, qua in omnes debent sequi. Preceptor ea in eis
dum cum Potentibus classi, collocantur, amabilis, et majorum affer-
runt quam his debet ligari: cum his quodivis viam; istis quod
benè vivimus acceptum ferendum. At autem discipuli in opere
Præceptoris alienata suggestre te sensantur? EQUITATI cum Ber-
cero Orat. de privil. Dd. p. 13. consentaneam esse judico. Hoc
Sabino successit GAIUS OATORIS LONGINUS: Cassio: CALVINUS SA-
BINUS: hunc PRÆTUS FAVORENTUR. Cui AUBURNUS VALENS & TIR-
SCIANUS, item SALVIUS JULIANUS succederunt. vid. PUCIUS Iragi
b. t. Haider. pol. p. 368. Casius pol. l. 3. c. 3. Lind. tb. 217. Cor. p. 157.
Reinck. der. reg. l. 2. t. 2. c. 11. n. 19. Catoforus de Equis. alij. p. 576.
Jac. Martini polit. p. 831. Steph. de Juristi. lib. 2. part. 2. c. 2. num. 2.
2. n. 75. p. 50. Carpzon. De capit. Cas. cap. 1. n. 4.*

LXXXVI. Labonis partes NERVA PATER socius adiuvare
diffinitione auxit. Ego enim NERVA Sufuri summa crassissimus fui. S.
47. Nam quidem natura via pugnare, praesertim gravis & am-
pliorate superiori via sufficiemus, sunt: ut Tantum sententiis aliorum
contradicimus. Et confitit, quoniam ergo isti, quod non ipsi affirman, ini-
mici

Adi. ad Epib.
vers. 2.

Tac. 1. hist.

*Ex. 10. - *Callosciurus* (Sciurus) *leucurus* (Linn.).* - The tail is long, bushy, and very thick at the base; it is covered with long, dark, silvery hairs, which are longer than the hair on the body, and are intermixed with shorter, darker hairs. The dorsal hair is long, dark, and silvery, and is intermixed with shorter, darker hairs. The ventral hair is shorter, lighter, and more uniform in color. The ears are large, rounded, and blackish. The feet are large, and the claws are strong and curved. The tail is very bushy and thick at the base, and is covered with long, dark, silvery hairs.

Secundus.
Lucret.
Tac. 14. ann.

VIII. Valescunt Princeps commendatione Auli-
cioribus & grecis potestem tam non satis
concedere. Si indicet auctoritas publica pra-
sentia sedis, tam opinetur Princeps Hadrianus, cum ab eo
viri Praetorii, etiam si fuerit respondere rescriptum, hoc non
gesi, sed praeferat solere: Et id si quis fiduciam fici haberet, delecta-
tur, populo ad respondentium se preparare. ib. S. 47. Id est, potesta-

•AIZOJD OEG IJOS

tem respondendi non tantum precibus impetrari, sed facto ipso & specimenis eruditio- nis publico promereri decere. Ex quo tempore tamen auctoritatis responsa Prudentum esse cœperunt, ut eorum placita legum instar haberentur, & judici à responsis eorum recedere non licet. 10. J. de jur. n. g. & civ. & ib. D.D.l.un.C.Theod. de resp.prud. Eberl. p. 371. Cor. p. 151. Cujac. 8.O.12.

LXXXIX. Unde & nonnulli *Bullatos Doctores* non gaudere jisdem cum aliis Doctoribus privilegiis affirmare hanc verentur. Interim tamen Dd. bullâ Imperatoris examine prævio ornatos nos minimè axautorandos esse, cum Cl. Lindemannus hic tb. 220. certessemus; adeò ut etiam ad professiones adspirare possint. *Foman* diss. de privil. Scholar. tb. 5. vid. *Steph.* de iuri dicit. l. 2. part. 1. c. 6. m. 3. n. 74. D. *Artau* diss. 1. ad A.B.b.5 *Bornir.* in tract. de fura Reip. Ital. c. 20. D. *G.* Partb. Litig. p. 110. *Celer.* de proceß. exec. part. 2. c. 3. n. 135.

XC. Ab hisce & aliis ICtis (quorum catalogum apud Först. hist. Rom. LABITUM & EBELINUM de O. J. videlicet) jus conditum & conscri- ptum; in primis vero EDICTUM perpetuum à SALVIO JULIANO concinnatum, in iudicium usurpatum, & exinde jus redditum est.

XCL Tandem pervento Romano Imperio ad Monarchiam, *Constitutio- nes Rescripta*, *Principum accessere*. Leges enim REGIA summa potestas, quam sibi populus ab ejectis Regibus usurpaverat, in Augustū translata est, ut is quidem ipse nullâ legis necessitate teneretur, omniisque iure scripto solutus esset; Ei vero parerent omnes. His itaque initio iuris civile ad tantam deniq; excrevit mole, ut sua magnitudine laborare inciperet, vixq; se sustinere posset. Nam consuebat lege 12. rabb. plebis circa, SCtis, Praetorium edictis, Prudentium re- sponsis, Constitutionib⁹ & rescriptis Principi⁹, interdum corruptorum. Quae omnia cum vix possibile, nec homini datum esset perlegere, tantum aberat: plen- a exacteque cognoscere: Imp. JUSTINIANUS huic malo mederi, & qua necessaria corrigenda multe retro Principibus visa, in praesenti rebus donare coromanis, saraginis, celeberrimis ex Constantiopolitana & Beri- thensi Academia convocatis Doctoribus & Antecessoribus jus longè lateq; disperlit collegit, & in opus Institutionum, Digestorum, Codicis & Novella- rum digestis, de cuius auctoritate & dextrâ interpretatione, uti & de Constitu- tionibus Corpori Juris premisis, ne dissertatione hac nostra in immensitate excedat, cum Drō in exercitatione sequenti. Interim cum magis Ecclesiæ Doctore: Non pigebit me, scubib⁹ basito, querere; non
pudebit scubib⁹ erro, discere.

SOLI DEO GLORIA.